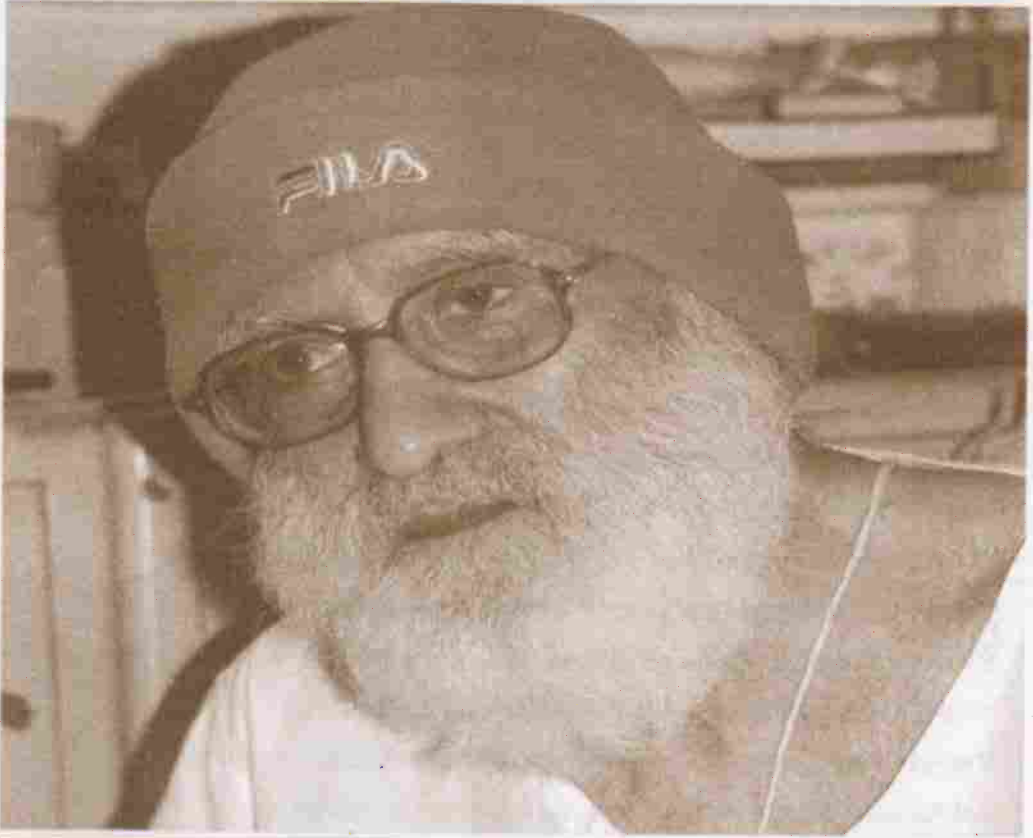

ॐ

॥ तस्य वाचकः प्रणवः ॥

रुतम्भरा

आत्मनो हिताय जगतः सुभाय

वर्ष - २७ (शेषिल - मे - जून)

VOL - XXVII 2011-12

ISSUE-IV

मानद् तंगी - नैपथ व्यास

संकलन - डॉ. स. स. भिक्षु

'योग' भिक्षा लापीओ, 'भिक्षु' जली गुरुद्वारः
मुमुक्षु जडर पामरी, सौलो मुजमां भाग.

-: બાપુજીની શીખ :-

- જેમની સાથે, જેમની વચ્ચે રહેતા હોઈએ તેમનાથી આપણે વધુ ઊંચા છીએ, પૈસાવાળા છીએ તેવું કદીયે વર્તન ન કરવું.
- મગજને કસે તેવી રમતો રમતા રહેવું. કોઈ આપણી સાથે રમે તો આનંદ, ન રમે કે રમવાનું મન ન કરે તો કંઈ નહીં.
- પોતાની વય કેટલી તે કદી કોઈને કહેવી નહીં, પોતે પણ યાદ કરવી નહીં અને બીજાની વય પૂછવી નહીં.
- આપણને કોઈ કંઈક (ખાવા, પીવાનું, જોવાનું કે વાંચવાનું) આપે તો નિર્લેપ ભાવે આનંદ માણવો. ન આપે તો મનમાં ઓછું ન લાવવું, રોષ ન અનુભવવો.
- કોઈક આપણી સાથે યોગ્ય વર્તન કરતું નથી એવું લાગે ત્યારે, તેનું કારણ શોધવાનો પ્રયત્ન કરવો અને આપણે જ જવાબદાર છીએ કે તેમ તે તપાસવું.
- આપણી ૫૫-૬૦ વર્ષની વય સુધી આપણાં બાળકો આપણે ત્યાં રહે છે.
- આપણી ૫૫-૬૦ વર્ષની વય પછી આપણે બાળકોને ત્યાં રહીએ છીએ તે સિદ્ધાંત તરીકે સ્વીકારી વૈષ્ણવધર્મે પ્રબોધેલો સાક્ષીભાવ કેળવવો, પૂછે તો સૂચન કરવું, સલાહ આપવી નહીં. સૂચન કર્યા પછી ભૂલી જવું. બાળકોને ઠીક લાગે તો સૂચન સ્વીકારે અને સ્વીકારે તો આનંદ પામવો, પણ જો ન સ્વીકારે તો જરાયે દુઃખ ન અનુભવવું.
- જે બાળકનું વારંવાર અપમાન થાય તે બીકણ બને છે.
- જે બાળકની વારંવાર ટીકા થાય તે બાળક નકામો હોવાની લાગણી અનુભવે છે.
- જે બાળકમાં વિશ્વાસ મુકાતો નથી તે છેતરનારો બને છે.
- જે બાળકનો સતત વિરોધ કરવામાં આવે તે ગુસ્સાવાળો બને છે.
- જે બાળક પ્રેમનો અનુભવ કરે છે તે બીજા તરફ સ્નેહ-પ્રેમની લાગણી ધરાવતો બને છે.
- જે બાળકને હંમેશાં પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવે તે બાળક આત્મવિશ્વાસ કેળવે છે.
- જે બાળક સાથે આપણો વ્યવહાર હંમેશાં સત્યનિષ્ઠ હોય, તે ન્યાયનું મહત્ત્વ સમજે છે.
- જે બાળકનાં હંમેશ વખાણ કરવામાં આવે તે બીજાની કદર કરતાં શીખે છે.
- જે બાળકને ચર્ચામાં સહભાગી બનાવવામાં આવે તે બીજાનો ખ્યાલ રાખતો થાય છે.
- જે બાળક સાથે ધીરજપૂર્ણ વ્યવહાર કરવામાં આવે તે બીજાને સહન કરતો થાય છે.
- જે બાળક આનંદ અને સંતોષ અનુભવે તે અન્યમાં પ્રભુ જોતો થાય છે.

● ઓમૂપરિવારનો કાર્યક્રમ ●

પ્રા. શિરીષ ટી. કાપડિયા

હનુમાન જયંતિ નિમિત્તે	અનિલભાઈ ગોવિંદભાઈ પ્રજ્ઞપતિ સી ૧/૧, ભદ્રેશ્વર સોસાયટી, અંકુર ચાર રસ્તા, નારણપુરા, અમદાવાદ-૧૩.	૮-૪-૧૨ રવિવાર સવારે ૮.૩૦થી ૧૧
-----------------------------	---	-------------------------------------

॥ ॐ ॥

॥ तस्य वाचकः प्रणवः ॥

रुतम्भरा (ऋतम्भरा) अटले अनुभवयुक्त सत्यथी ભરેલું બહુજન હિતાય -બહુજન સુખાય

વર્ષ - ૨૭ (એપ્રિલ, મે, જૂન)
VOL - XXVII 2011-12

ISSUE-IV

માનદ્ તંત્રી - નૈષઘ વ્યાસ
સંકલન - ડૉ. સ.સ. ભિક્ષુ

મુક્તા

પાતંજલ યોગદર્શન - સમાધિપાઠ
યોગભિક્ષુ

“રુતમ્ભરા”ના અગાઉના અંકોમાં આપણે સવિતર્ક સમાધિ, નિર્વિતર્ક સમાધિ, સવિચાર સમાધિ અને નિર્વિચાર સમાધિ વિષે સમજ્યા.

ક્ષીણ થયેલી વૃત્તિઓવાળું ચિત્ત આત્મામાં કે ઈન્દ્રિયોમાં કે વિષયોમાં, જેમાં પણ લગાડવામાં આવે તેમાં લાગી અને સમાધિસ્થ થઈ જાય છે. આમ, ચિત્ત, ઉપરોક્ત ત્રણમાં લાગી જવા લાગે ત્યારે તેને સમાપત્તિ-સમાધિ કહેવામાં આવે છે. સમાધિના જુદાજુદા પ્રકાર છે.

જે સમાધિ શબ્દ, અર્થ અને જ્ઞાનના ભેદથી સંકળાયેલી છે તેને સવિતર્ક સમાધિ કહે છે. શબ્દ, અર્થ અને જ્ઞાનને એક દૃષ્ટાંતથી સમજીએ. ઓમ તે “શબ્દ” કહેવાય. પતંજલિમુનિએ ઓમની જે વ્યાખ્યા કરી - વર્ણન કર્યું તે ઓમ શબ્દનો “અર્થ” કહેવાય અને ઓમ અટલે ઈશ્વર જ બીજું કંઈ નહીં તેવો જે નિર્ણય તે “જ્ઞાન” કહેવાય. ધ્યાનસમાધિ વખતે શબ્દ, અર્થ અને જ્ઞાનનો ભેદ રહે - વિકલ્પ રહે તેનું નામ સવિતર્ક સમાધિ.

શબ્દ અને જ્ઞાનની સ્મૃતિ મંદ પડવાથી અર્થની સ્મૃતિ પરિશુદ્ધ થાય છે, એટલે કે અર્થમાત્ર ભાસમાન થાય તેને નિર્વિતર્ક સમાધિ કહે છે.

સવિતર્ક અને નિવિતર્ક સમાધિમાં વિષય સ્થૂળ હોય છે. જ્યારે સવિચાર અને નિર્વિચાર સમાધિમાં

વિષય સૂક્ષ્મ હોય છે. જે એકાગ્રતામાં શબ્દ, અર્થ અને જ્ઞાનની હાજરી અનુભવાતી હોય અને એકાગ્રતાનો વિષય સૂક્ષ્મ હોય તે સવિચાર સમાધિ કહેવાય અને જે એકાગ્રતામાં શબ્દ અને અર્થ લય પામી ગયાં હોય અને અર્થમાત્ર જ ભાસમાન થતો હોય, પણ એકાગ્રતાનો વિષય સૂક્ષ્મ હોય તે નિર્વિચાર સમાધિ કહેવાય.

‘ગાય’ એ સ્થૂળ વિષયનું દૃષ્ટાંત છે અને ‘ગંધ’એ સૂક્ષ્મ વિષયનું દૃષ્ટાંત છે.

સવિતર્ક અને નિર્વિતર્ક તથા સવિચાર અને નિર્વિચાર એ બંને જોડકાં ‘વિષય’ની દૃષ્ટિએ ભિન્ન છે. પહેલા જોડકામાં વિષય “સ્થૂળ” છે અને બીજા જોડકામાં વિષય “સૂક્ષ્મ” છે અને સૂક્ષ્મ વિષયપણું મૂળ પ્રકૃતિ સુધી છે.

હવે છેતાલીસનું સૂત્ર સમજીએ.
તા એવ સબીજઃ સમાધિઃ ॥૪૬॥

ભાવાર્થ : તે (આગળ વર્ણવેલી) બધી જ સમાધિઓ સબીજ છે.

વિસ્તાર : સ્થૂળ વિષયમાં કે અલિંગ પ્રકૃતિ સુધીના સૂક્ષ્મ વિષયોમાં જે સમાધિ કરવામાં આવે તેનો આશ્રય લઈને જે એકાગ્રતા પ્રાપ્ત કરવામાં આવે તે બધી જ એકાગ્રતાનું નામ સબીજ છે, તે બધી જ સમાધિઓનો સમાવેશ સબીજ સમાધિમાં થઈ જાય છે. સબીજ એટલે કે

બીજવાળી છે. તેમાં સ્થૂળ કે સૂક્ષ્મ વિષયોનો આશરો કે અવલંબન લેવામાં આવ્યું છે તે બધી જ બીજવાળી, અવલંબનવાળી, આશ્રયવાળી હોવાના કારણે સબીજ કહેવાય છે.

નિર્વિચાર વેશારદ્યે અધ્યાત્મપ્રસાદ ॥ ૪૭ ॥

ભાવાર્થ : નિર્વિચાર (સમાધિ)માં પ્રવીણતા પ્રાપ્ત કરી લેવાથી અધ્યાત્મનો પ્રસાદ (પ્રાપ્ત થાય છે).

વિસ્તાર : આગલા સૂત્રમાં સવિચાર અને નિર્વિચાર સમાધિની વાત આવી. સૂક્ષ્મ વિષયનો આશ્રય લેવામાં આવે છે ત્યારે તેને સવિચાર અને નિર્વિચાર કહેવામાં આવે છે. સવિચાર કરતાં નિર્વિચાર ઉપરની છે.

નિર્વિચાર સમાધિમાં નિપુણતા પ્રાપ્ત કરવાથી શાન્તિ પ્રાપ્તિ થાય છે ? “અધ્યાત્મપ્રસાદ”ની, અર્થાત્ આધ્યાત્મિકતાનો પ્રસાદ મળે છે. પ્રસાદ એટલે પ્રસન્નતા અને પ્રસન્નતા એટલે નિર્મળતા. ત્યારે બુદ્ધિમાં નિર્મળપણું આવે છે, અને જ્યાં નિર્મળતા હોય ત્યાં પ્રસન્નતા તો હોય જ. પ્રસન્નતા એટલે પ્રસાદ. નિર્વિચાર અવસ્થા પ્રાપ્ત કરી લઈએ ત્યારે અધ્યાત્મપ્રસાદની અર્થાત્ આધ્યાત્મિક પ્રસાદની પ્રાપ્તિ થાય છે. નિર્વિચાર અવસ્થામાં વિશારદતા-નિપુણતા એટલે તે અવસ્થાને જ્યારે અને જેટલી વાર ઈચ્છીએ ત્યારે અને તેટલી વાર

પ્રાપ્ત કરી શકીએ. જેટલો સમય તેને ટકાવી રાખવી હોય તેટલો લાંબો સમય તેને ટકાવી શકીએ. અહીં વિશારદતાનો અર્થ ખૂબ વિષદપણે સમજવાનો છે. આવી વિશારદતાથી શું પ્રાપ્ત થાય છે ? અધ્યાત્મની પ્રસાદી પ્રાપ્ત થાય; એટલે કે બુદ્ધિમાં નિર્મળપણું આવી જાય. આપણે ‘આધ્યાત્મિક’ શબ્દનો પ્રયોગ તો બોલવામાં અવારનવાર કરીએ છીએ, પણ તેનો પૂરો અર્થ જાણતા નથી. આધ્યાત્મિક શબ્દને છૂટો પાડીએ તો અધિક+આત્મ+ઈક એમ ત્રણ ઘટક થાય છે. ‘અધિ’ એટલે વધુમાં વધુ, આત્મ એટલે “આત્મા-ચૈતન્ય” અને ઈક એટલે ‘નું’ અધ્યાહાર છે. ‘જ્ઞાન’. આધ્યાત્મિક શબ્દનો અર્થ થયો : ચૈતન્યની-આત્માની વધુમાં વધુ જાણકારી - જ્ઞાન - માહિતી.

આત્મા વિષે વધુમાં વધુ જાણવાથી જે પ્રસન્નતા પ્રાપ્ત થાય છે તે તેનો પ્રસાદ છે. નિર્વિચારમાં પ્રવીણતા પ્રાપ્ત કરવાથી આધ્યાત્મિકતાનો વધુમાં વધુ પ્રસાદ મળે છે. આધ્યાત્મિકતાનો પ્રસાદ પ્રાપ્ત થવાથી બુદ્ધિમાં જેવું અને જેટલું નિર્મળપણું આવવું જોઈએ તેટલું આવે છે. અસ્તુ.

(કમશઃ)

(પ.પૂ. ગુરુદેવ રચિત “મુક્તા” પુસ્તકમાંથી સાભાર)

શ્રી ગાયત્રી અનુષ્ઠાન સાધનાશિબિર નિમિત્તે, મુ. પલિયડ

તા. ૨૫-૧૨-૨૦૧૧

આલેખક : પ્રવીણભાઈ શાહ

સત્યધર્મગુરુદેવ કી જય...

સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને એમની જય તો જ આપણી જય. આપણે જેની જેની જય બોલાવીએ છીએ - રામની ને કૃષ્ણની ને હનુમાનજીની તે બધાંની જય શા માટે બોલાવીએ છીએ? એટલા માટે કે, તેમણે ધર્મ માટે પોતાનાં સુખોનું બલિદાન આપી દીધું એના કારણે એમની જય બોલાવીએ છીએ. સત્ય ને

ધર્મના પાલન માટે અને એના આચરણ માટે એમણે ખૂબ દુઃખો વેઠ્યાં, તેથી તેમની જય બોલાવીએ છીએ. તેનો મતલબ કે સત્ય અને ધર્મની જય.

આપ સૌ આ રૂડા પ્રસંગે લાભ લેવા આવ્યાં છો તે બદલ સૌને અભિનંદન, સૌને આશિષ. દર વર્ષે પલિયડનો આ એક કાર્યક્રમ આવે અને એ ખાસ ક્ષેત્રમાં જવાનું થાય. એ રૂડીરૂપાળી પવિત્ર ભૂમિ કે જેમાં સો કુટિરો બનાવી

એપ્રિલ-૨૦૧૨

રુતમ્બરા

૨

ગાયત્રી અનુષ્ઠાનશિબિર થઈ હતી. વળી, એ નિસર્ગ, એ કુદરતી જગ્યા. તમે અત્યારે કુદરતના ખોળામાં બેઠા છો. અત્યારે તો તમારે ફક્ત એ કુદરતના ખોળાનો આનંદ જ લેવાનો છે. અત્યારે પ્રયંચમાં ને વ્યવહારમાંથી મનને કાઢી નાખી, જેટલી ઘડી ત્યાં છે એટલી ઘડી એનામય જ રહો. વ્યવહારનાં કાર્યોનો વિચાર ન કરો; ત્યાંથી નીકળ્યા પછી એક અઠવાડિયા-દિવસ સુધી તો ત્યાંના નિસર્ગની અસર રહેવી જ જોઈએ એટલો સંગ્રહ કરીને આવજો. ઓમકારભાઈએ અમારા પ્રતિનિધિ તરીકે ડૉ. ભિક્ષુજીને શાલ ઓઢાડવાની છે; પ્રસાદી તરીકે - આશીર્વાદ તરીકે; અને ડૉ. ભિક્ષુજી ડાકોર ઓમપરિવારમાંથી જે આવ્યા હોય તેમને પ્રસાદીની શાલ ઓઢાડશે. તો આ વાત બરાબર યાદ રાખજો.

સંતોએ આપણને ખૂબખૂબ ચેતવ્યા છે - ખૂબખૂબ સાવધાન કર્યા છે. કહે છે કે, પરહિત સરસો ધર્મ નહિ ભાઈ - નહિ પરપીડા સમ અધમાઈ. ધર્મ-ધર્મ. 'ધર્મ કરો - ધર્મ કરો' પણ ધર્મ કોને કહેવો એની એકદમ સંક્ષિપ્તમાં પૂરેપૂરી વ્યાખ્યા કરી દીધી. ધર્મ અને અધર્મ એટલે શું? પરહિત સરસી ધર્મ નહિ ભાઈ. બીજાનું હિત કરવું એના જેવો બીજો કોઈ મોટો ધર્મ નથી; અને નહિ પરપીડા સમ અધમાઈ! બીજાનું અહિત કરવું એના જેવો બીજો કોઈ અધર્મ નથી. તો આ ધર્મ-અધર્મની સંક્ષિપ્ત વ્યાખ્યા બરાબર યાદ રાખવા જેવી છે. તો જ આપણે સાવધાન રહી શકીએ. બીજું કહ્યું કે, સાચ બરાબર તપ નહીં - જૂઠ બરાબર પાપ, જાકે હૃદયે સાચ તાકે હૃદયે આપ. મોટામાંમોટું તપ કયું છે? સત્યનું પાલન કરવું. હિમાલયમાં જઈને, ગુફાઓમાં રહીને, ધૂણી તાપીને મોટાંમોટાં તપ કરે છે, પણ આમાં તો એ કહ્યું કે મોટું તપ કયું છે? સત્યનું પાલન. સાચ બરાબર તપ નહીં, સત્ય બરાબર કોઈ તપ નથી. જૂઠ બરાબર પાપ. સૌથી મોટામાં મોટું પાપ કયું છે? જૂઠ-અસત્ય એ મોટામાં મોટું પાપ છે.

સાચ બરાબર તપ નહિ, જૂઠ બરાબર પાપ,

જાકે હૃદયે સાચ તાકે હૃદયે આપ.

જેના હૃદયમાં સત્ય છે એના હૃદયમાં આપ. આપ એટલે પરમાત્મા બિરાજે છે તો આવી અનુભવની વાણી આપણને ખૂબ સાવધાન કરે છે. કબીરજી કહે છે :

કહત કબીરા સૂન મેરે ગુનિયા; આપ મૂએ પીછે ડૂબ ગઈ દુનિયા. આપણે છીએ ત્યાં સુધી જ દુનિયા છે. દુનિયા તો કાંઈ જવાની નથી, દુનિયા તો કાયમ જ છે, પણ એ દુનિયા ક્યાં સુધી? આપણે છીએ ત્યાં સુધી. આપણે ન હોઈએ, પછી આપણે ને દુનિયાને શું? એટલે આપણે જ્યાં સુધી જીવતા છીએ ત્યાં સુધી સારામાં સારાં કર્મો કરીને જીવનને સાર્થક કરી લઈએ. ગયા પછી તો કાંઈ છે નહીં, દુનિયા આખી આપણા માટે લોપ થઈ જવાની છે. તો, કબીર કહે કમાલ કો દો બાતાં શીખ લે; કર સાહેબ કી બંદગી ઓર ભૂખે કો અન્ન દે. કબીરજી કમાલને અર્થાત્ કમાલ નામના એમના શિષ્યને કહે છે કે, દો બાતાં શીખ લે. તારે બીજું કાંઈ શીખવાની જરૂર નથી. તારે બીજાં શાસ્ત્રો ઉથલાવવાની કાંઈ જરૂર નથી. છ શાસ્ત્ર, ચાર વેદ, અઢાર પુરાણ ને એકસોઆઠ ઉપનિષદો ને એ બધાં એમને એમ પડ્યાં રહે. એ બધાંનો સાર શું છે? દો બાતાં શીખ લે. કઈ વાતો શીખવાની? કહે : કર સાહેબની બંદગી ઓર ભૂખે કો અન્ન દે. સાહેબની બંદગી કર, ભગવાનનાં ગુણગાન ગા, ભગવાનની ઉપાસના કર - ભગવાનનું સ્મરણ કર. કર સાહેબકી બંદગી ઓર ભૂખે કો અન્ન દે એ બે વાતમાં બધું જ આવી જાય છે. આ બે વાત જ શીખવાની છે. તો મનુષ્ય જીવનમાં સુખ-શાંતિ પ્રાપ્ત થાય. ભૂખે કો અન્ન દે. ડાકોરથી આપણા વિનોદભાઈ આવ્યા છે. એ ડાકોરમાં અન્નક્ષેત્ર ચલાવે છે. એ ભૂખે કો અન્ન દે તેમ કહી રહ્યા છે. એમને ખૂબખૂબ ધન્યવાદ છે. તો આપ આજનો આ કાર્યક્રમ સુંદર રીતે માણી રહ્યા છો. દરેક કાર્યક્રમમાં આપણે એવી રીતે ભાગ લેવાનો કે, જાણે આ કાર્યક્રમ આપણો છે, ને બીજાઓ આપણને મદદ કરી રહ્યા છે, તો આપણને ખોટું લાગવાનો પ્રશ્ન જ ન થાય. આ, અમે અત્યારે બોલી રહ્યા છીએ ત્યારે, એમને એ એવું જ થાય છે કે, અમે તમારી સૌની વચ્ચે જ છીએ. આવવાની તો ઘણી-ખૂબખૂબ હોંશ હોય, તમને મળવાની, એ ખેતરમાં રહેવાની કે જ્યાં જુદીજુદી એકસો કુટિરો બનાવી હતી ત્યાં હરીફરીને બધાંને મળવાની. પણ, શરીર સાથ આપે તે પ્રમાણે મન વાળવું પડે, નહીં તો આપણે હેરાન થઈએ ને આપણી

સેવા કરનારા હોય તે વધુ હેરાન થાય. પણ તમે સૌ આ આધ્યાત્મિક આનંદને માણો છો - અનુભવો છો તેથી અમને તેનો અનુભવ થાય છે. અમને એમ જ લાગે છે કે, આ આનંદ અમે પોતે જ અનુભવી રહ્યા છીએ - અમે પોતે જ માણી રહ્યા છીએ. તો તમારો કાર્યક્રમ ખૂબ સરસ રીતે

ચાલે, ખૂબ સરસ રીતે પૂરો થાય તેવી પરમકૃપાળુ પરમાત્માને પ્રાર્થના છે. સત્યધર્મ ગુરુદેવ કી જય...

ઓમ્ નમઃ પાર્વતીપતયે હર હર મહાદેવ હર, જય નારાયણ

ડાકોરમાં રામરોટી સદાવ્રત

આલેખક : પ્રવીણભાઈ શાહ

તારીખ ૨૫-૧૨-૨૦૧૧ ને રવિવારના રોજ ઓમપરિવારનો ૩૩મો ધજારોહણ મહોત્સવ પલિયડ મુકામે, શ્રદ્ધા અને ઉલ્લાસથી ઊજવાયો. ડૉ. સદ્ગુરુ સમર્પણ ભિક્ષુજીએ ગુરુપ્રેમી ભાઈ-બહેનોને પોતાના અનુભવો રજૂ કરવા માટે સ્ટેજ પાસે આવીને બોલવાનું કહ્યું.

ડાકોર ઓમપરિવારના સ્વ. શ્રી રોહિતભાઈના નાનાભાઈ શ્રી વિનોદભાઈ સુખડિયાએ કેટલીક વાતો કહી. તેમણે કહ્યું કે, ઘણાં વરસો પહેલાં અમારા મોટાભાઈ પરમ પૂજ્ય શ્રી રોહિતભાઈ તે વખતે હયાત હતા. પરમપૂજ્ય શ્રી ગુરુદેવ ડાકોર અમારે ત્યાં પધાર્યા હતા. પરિવારનાં સૌ, શ્રી ગુરુદેવની આગળ બેઠાં હતાં. સત્સંગની વાતો ચાલતી હતી.

પૂજ્યશ્રી ગુરુદેવે કહ્યું : ભૂખ્યાને ભોજન કરાવવું એ મહાપુણ્યનું કામ છે. ભૂખ્યા માણસને જમાડીએ એટલે એને તૃપ્તિ થાય, સંતોષ થાય, એક પ્રકારનો આનંદ થાય. બસ એ જ આપણી પ્રાપ્તિ !

પરમપૂજ્ય મોટાભાઈના દિલમાં આ વાત ઊતરી ગઈ. તરત જ ૨૫ માણસો જમી શકે એટલી ખીચડી બનાવડાવી અને ગરીબ - જરૂરિયાતમંદ ૨૫ જણને જમાડ્યાં. ડાકોર રામરોટી સદાવ્રતનું એ પહેલું ભોજન. પૂજ્યશ્રી ગુરુદેવની કૃપાથી થોડાક સમયમાં ડાકોરમાં રામરોટી સદાવ્રત ચાલુ કર્યું. તારીખ ૨૪-૧-૧૯૮૪ની એ વાત. એને ૧૭ વર્ષ પૂરાં થઈ ગયાં ! તારીખ ૨૪-૧-૨૦૧૨ના રોજ ૧૮મું વર્ષ બેસશે. સમય ક્યાં નીકળી ગયો તેની ખબર ના પડી. ગુરુદેવ જ્યારે પણ

અમારે ત્યાં, સૌની ખબરઅંતર પૂછવા ફોન કરે ત્યારે અચૂક પૂછે જ કે, “રામરોટી કેમ ચાલે છે ?” ૧૭-૧૮ વર્ષના ગાળામાં ઘણાબધા અનુભવો થયા. એકાદ-બે અનુભવની વાત ટૂંકમાં કહું.

એક વખત સદાવ્રતમાં જમવાનું ચાલતું હતું ત્યારે એક બાવાજી ત્યાં આવ્યા. અમે બે હાથ જોડીને એમને જમવા બેસવા માટે કહ્યું. તે અમારી સામે જોઈને હસવા લાગ્યા. અમને લાગ્યું : તે અમારી મજાક ઉડાવે છે - મશ્કરી કરે છે, અમારો ઉપહાસ કરે છે. અમને થોડુંક માહું લાગ્યું. અમે એકદમ ભોંઠા પડી ગયા અને એમની પાસેથી થોડાક આઘાપાછા થઈ ગયા. થોડી વારે મને આંખનો ઈશારો કરીને એમની પાસે બોલાવ્યો. હું તેમની પાસે જઈને ઊભો રહ્યો. એમણે નોટોનું એક બંડલ મારા હાથમાં મૂક્યું અને કહ્યું : સબકો બાંટ દો !

મેં જમવા બેઠેલા ભિક્ષુઓને પૈસા વહેંચ્યા અને પછી, જ્યાં તે બાવાજી ઊભા હતા ત્યાં પાછો આવ્યો, તો તેઓ ત્યાં ન હતા. મને નવાઈ લાગી. પલકવારમાં તેઓ ક્યાં જતા રહ્યા તેની સમજણ જ ના પડી ! તરત જ બે-ત્રણ માણસોને આજુબાજુ તપાસ કરવા દોડાવ્યા પણ તેઓ મળ્યા નહીં. અમને સૌને ખૂબ જ આશ્ચર્ય થયું : “શું ભગવાને આપણી કસોટી કરી ?”

તુલસી ! ઈસ સંસારમે સબસે મિલિયે ધાય !

ના જાને કિસ રૂપ મેં નારાયણ મિલ જાય !!

બીજા એક પ્રસંગની વાત કહું : રામરોટી સદાવ્રતમાં ભિક્ષુઓને જમાડવાનું ચાલું હતું. મારી સાથે કામ કરતા મારા સાથીદાર મિત્રોએ કહ્યું : વિનોદભાઈ !

તમારી તબિયત ઠીક નથી કે શું ? મેં કહ્યું : મારી તબિયત સારી જ છે. મને કશું જ થયું નથી. પણ, એ લોકોનું મન માન્યું નહિ. તેઓ મને કહે : તમે ઘરે જાઓ, અહીંયાંનું અમે બધું સંભાળી લઈશું. એ લોકોના આગ્રહને લીધે હું ઘેર જવા નીકળ્યો. એ લોકો કહે : વિનોદભાઈ એકલા ક્યાં જાઓ છો ? સાથે કોઈકને લેતા જાઓ ! મેં કહ્યું : મને કશું થયું નથી, છતાં તમે ખોટો આગ્રહ શું કામ કરો છો ? હું એક ભાઈને જોડે લઈને ઘરે ગયો. મને વહેલો ઘરે

આવેલો જોઈને ઘરનાં બધાં ભેગાં થઈ ગયાં અને કેમીલી ડોક્ટરને બોલાવ્યા. ડોક્ટરે રુટિન ચેકઅપ કર્યું અને પછી બી.પી. માપ્યું. ૧૯૦-૨૮૦ હતું ! ઘરનાં બધાં ચિંતામાં પડી ગયાં. ડોક્ટરે બેડરેસ્ટ કરવાનું કહ્યું અને બીજા ડોક્ટરને કન્સલ્ટ કરવાનું કહ્યું. દવાઓ આપી. બીજા ડોક્ટરોને પણ કન્સલ્ટ કર્યાં. કોઈ પ્રોબ્લેમ નથી, તમે કામ પર જઈ શકો છો. થોડા દિવસમાં રામરોટીમાં જવાનું ચાલુ કર્યું. “ગુરુ કૃપા હિ કેવલમ્ !”

ઓમ્ ગુરુદેવજયંતી

સંકલન : શશીકાન્ત પટેલ

સત્ય ધર્મ ગુરુદેવકી જય. સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને એમની જય તો જ આપણી જય.

આસો વદ દશમ પ.પૂ. ગુરુદેવ શ્રી યોગભિક્ષુજી મહારાજનો જન્મદિવસ. દર વર્ષે આ દિવસને પ.પૂ. ગુરુદેવશ્રીના ભક્તો, પ્રેમીઓ ભેગા થઈ ઓમ્ પરિવારના ઉપક્રમે પૂજ્યશ્રીની નિશ્રામાં ઓમ્ ગુરુદેવ જયંતી મહોત્સવની ઉજવણીનો લહાવો લે છે, આધ્યાત્મિક આનંદને પ્રાપ્ત કરે છે. આ વર્ષે પણ તા. ૨૨-૧૦-૨૦૧૧ને શનિવારે, આસો વદ દશમના દિવસે ઓમ્ ગુરુદેવજયંતી મહોત્સવની ઉજવણી માટે ખૂબ જ ઉમંગ, ભક્તિભાવપૂર્વક સર્વે એકત્રિત થયાં હતાં. આ અલૌકિક પ્રસંગે ઉપસ્થિત સર્વે આધ્યાત્મિક જિજ્ઞાસુપ્રેમીઓને પૂજ્યશ્રીએ જીવનપાથેયરૂપી સત્સંગની જ્ઞાનગંગા વહાવી આશીર્વાચનની કૃપા વરસાવતાં કહ્યું કે,

આજે “ઓમ્ ગુરુદેવ જયંતી” મહોત્સવની ઉજવણી માટે સૌ ભેળા થયા છીએ. અહીં ઉપસ્થિત સર્વેને વંદન-અભિનંદન-આશિષ.

આ પ્રસંગની ઉજવણી માટે તમો સૌ કેટલી બધી આતુરતાથી રાહ જોતાં હો છો એ શેનું સૂચક છે ? તમારો અમારા પ્રત્યેનો નિર્વાજ પ્રેમ સ્નેહ દર્શાવે છે. જીવનમાં પ્રેમની ઘણી જ મહત્તા છે. નિઃસ્વાર્થ સાચા પ્રેમની મહત્તા દર્શાવતાં કહેવામાં આવ્યું છે કે,

પોથી પઢ પઢ જગ મૂઆ, પંડિત ભયા ન કોઈ;
અઢાઈ અક્ષર પ્રેમ કા, પઢે સો પંડિત હોઈ.

શું કહ્યું છે ? પોથી પઢપઢ જગ મૂઆ, પંડિત ભયા ન કોઈ. ગમે તેટલા શાસ્ત્રોનું અધ્યયન કર્યું હોય, પોતાની જાતને ખૂબ જ મોટા વિદ્વાન, જ્ઞાની સમજતા હોઈએ, પરંતુ જેના હૃદયમાં જીવમાત્ર પ્રત્યે નિઃસ્વાર્થ પ્રેમ નથી, જેણે પ્રેમના સાચા સ્વરૂપને જાણ્યું નથી, જેણે પ્રેમની તાકાતને, તેના મૂલ્યને જાણ્યું નથી; તેણે ગમે તેટલાં શાસ્ત્રોનું અધ્યયન કર્યું હોય છતાં પણ અજ્ઞાની છે.

સાચો પંડિત અર્થાત્ જ્ઞાની તો તે છે કે જેના હૃદયે જીવ માત્ર માટે પ્રેમ વસેલો છે - જેણે પ્રેમની કિંમતને-પ્રેમની શક્તિને જાણી છે. પછી પ્રેમ માટે આગળ બીજું શું કહ્યું છે ?

“પ્રેમ ન વાડી ઊપજે પ્રેમ ના હાટ બિકાય;
રાજા-પ્રજા જે હિ રુચે, શીશ દેઈ લેઈ જાય.”

શું કહ્યું છે ? પ્રેમ ન વાડી ઊપજે, પ્રેમ ન હાટ બિકાય. આપણે ખેતરમાં-વાડીમાં બીજ વાવીએ અને તેમાંથી જેમ છોડ ઊગી નીકળે છે તેમ પ્રેમ ઊગતો નથી. વળી, આપણને કોઈ ચીજ લેવી હોય તો દુકાનમાં જઈને, દુકાનદારને તેનું મૂલ્ય ચૂકવી તે ચીજ ખરીદી લઈએ છીએ, તેમ પ્રેમ કોઈ દુકાનમાં વેચાતો નથી. પછી, આગળ શું કહ્યું છે ? ‘રાજા-પ્રજા જે હિ રુચે, શીશ દેઈ લેઈ જાય.’ રાજા કે પ્રજા કહેતાં અમીર કે ગરીબ કોઈને પણ તેના હૃદયમાં જીવમાત્ર પ્રત્યે નિઃસ્વાર્થ પ્રેમભાવ કેળવવો

હોય તો તેના માટે તેણે શીશ કહેતાં અભિમાન, અહંકાર, હુંપણાનો ભાવ વગેરે વિચારવર્તન તે હૃદયમાંથી જડમૂળથી દૂર કરવાં પડે. અહંકાર અને પ્રેમ એક સાથે કદાપિ રહી શકતા નથી. પરંતુ સર્વેએ એ વાત પ્રત્યે બરાબર સજાગ રહેવાનું છે કે પ્રેમ સૌ તરફ રાખો, જીવમાત્ર પ્રત્યે રાખો, પરંતુ કોઈનામાં સહેજ પણ મોહ-મમતા ન રાખો. પ્રેમ અને મોહ-મમતાના ભાવ વચ્ચે ખૂબ જ પાતળી ભેદરેખા છે. સામાન્યજનોને તે ભેદ સમજમાં આવતો નથી. તેથી, આવા લોકો પ્રેમમાંથી મોહ-મમતામાં ક્યારે સરકી જાય છે તેનું પણ તેમને ભાન નથી હોતું. મોહ-મમતાને પણ પ્રેમ જ સમજે છે. સૌ કોઈએ પાકી સમજણ કેળવવાની છે કે જ્યાં નિઃસ્વાર્થ પ્રેમ છે ત્યાં આનંદ અને માત્ર આનંદ જ છે. પરંતુ, પ્રેમમાંથી અજ્ઞાનતાવશ મોહ-મમતામાં સરકી ગયા, તો પછી અંતે દુઃખ જ છે. આ વાત કોણ સમજાવે છે? સાચા ગુરુ-સંતો કે જેમણે પ્રેમને આત્મસાત્ કર્યો છે; જેમનું સમગ્ર જીવન વિચાર, વાણી, વર્તનથી જીવમાત્ર પ્રત્યે પ્રેમમય છે. પરમાત્માએ આપણી ઉપર અસીમકૃપા કરી મનુષ્યજન્મ આપ્યો છે, તો, આ જન્મમાં આપણું જેટલું પણ આયુષ્ય છે તેનો સદ્ઉપયોગ કરી લેવાનો છે. તે માટે થઈને જીવમાત્ર પ્રત્યે પ્રેમભાવને કેળવવાનો છે. પરિજ્ઞાનસ્વરૂપ સાચાં સુખ-શાંતિને પામી કલ્યાણપથમાં આગળ વધવાનું છે. બાકી તો બચપણ, જુવાની, બૂઢાપો અને મૃત્યુ - એ ક્રમ જગતના સૌકોઈ માટે નિશ્ચિત જ છે. નામ તેનો નાશ, જન્મ તેનું મૃત્યુ, પ્રકૃતિનો આ અટલ નિયમ છે. તેમાંથી કોઈ જ બચી શકતું નથી. પછી યાહે તે અમીર હોય કે ગરીબ હોય; સામાન્ય મનુષ્ય હોય કે સંત-યોગી-મહાત્મા હોય કે પછી ભગવાનનો અવતાર કહેવાતો યુગપુરુષ હોય. જો જન્મ થયો છે તો મૃત્યુ નિશ્ચિત જ છે. સૌકોઈએ જગતના આ અટલ નિયમને બરાબર સમજણપૂર્વક આત્મસાત્ કરી લેવાનો છે. હા, પછી એવું બને કે કોઈનું આયુષ્ય વધુ હોય તો તે વધુ વરસ જીવે અને કોઈનું આયુષ્ય ઓછું હોય તો તે ઓછાં વરસ જીવે. પરંતુ, જન્મ તેનું મૃત્યુ નિશ્ચિત જ, તેને અંતે જવાનું એ જવાનું જ તેમાં કોઈ પણ અપવાદને સ્થાન નથી. જો કાળક્રમે વહેલા કે મોડા મૃત્યુ નિશ્ચિત જ

છે, તો પછી જીવન પર્યંત મોહ-મમતાને વશ થઈ ખોટાં કર્મો કોના માટે કરવાનાં? પતિપત્ની, ભાઈ, બહેન, બાળકો, માતા, પિતા કોના માટે કરવાનાં? આપણી સૌથી નજીક જો કોઈ પણ હોય તો તે આપણું પોતાનું શરીર છે. તે પણ અંતે નાશ પામવાનું છે - પંચમહાભૂતમાં મળી જવાનું છે. એ પણ કાયમ રહેવાનું નથી, તો પછી તેની સરખામણીએ બીજા કોઈની પણ કોઈ જ કિંમત નથી. બીજું કોઈ પણ આપણી સાથે શાશ્વત રહેવાનું જ નથી. તો પછી તે માટે થઈને કુકર્મ શા માટે કરવાં? સૌકોઈએ બરાબર યાદ રાખવાનું છે કે, કુકર્મના ફળસ્વરૂપ અંતે દુઃખ અને યાતના જ મળવાનાં છે. પરંતુ, જો જીવનમાં સત્કર્મ કરીશું, તો પરિજ્ઞાને સાચાં સુખ-શાંતિની પ્રાપ્તિ થશે. સૌ કોઈને શું ગમે છે? સુખ-શાંતિમય જીવન. તેથી સૌકોઈએ જીવનમાં એ વાતની - સમજણની સતત કાળજી રાખવાની છે કે, આપણા હાથે કુકર્મ ન થાય, પરંતુ સદા સત્કર્મ થાય. અરે, જો સત્કર્મ ન થાય તો કોઈ વાંધો નહીં પરંતુ, કુકર્મ તો ન જ થાય. કેમકે, સુખ-શાંતિને પામવાનો સઘળો આધાર સત્કર્મ જ છે. આપણે અત્યારે વત્તા-ઓછા અંશે જે કોઈ સુખ-શાંતિ ભોગવી રહ્યાં છીએ, આપણા હાથે જીવનમાં જે કોઈ સત્કર્મ થયેલું હોય તેના ફળસ્વરૂપ ભોગવી રહ્યાં છીએ - તેના પ્રતાપે જ ભોગવી રહ્યાં છીએ.

“માણસ જાણે મેં કર્યું, કરનારો દૂજો કોઈ;
આદર્યાં અધૂરાં રહે, હરિ કરે સો હોય”

જીવનમાં દરેક કર્મ કરતી વખતે આ ભાવ આપણા મન-મસ્તિષ્કમાં સતત રહેવો જોઈએ. શું કહ્યું છે?
“માણસ જાણે મેં કર્યું, કરનારો દૂજો કોઈ”

મનુષ્ય એમ સમજતો હોય છે કે ફલાણું કામ તો મેં કર્યું, મારી અક્કલ-હોંશિયારીથી તે કામ થયું. મારા સિવાય બીજા કોઈનાથી તે થઈ શકે જ નહીં. આ તેની અજ્ઞાનતા છે. વાસ્તવમાં તો તે કોઈ જ કરતો નથી કે કરી શકવા શક્તિમાન નથી. પરંતુ, જે કોઈ થઈ રહ્યું છે તેનો કરનારો તો કોઈ બીજો જ છે. અર્થાત્, પરમાત્મા થકી જ સર્વ થઈ રહ્યું છે. આપણને કોઈ એક કર્મ કરવાની ઈચ્છા થઈ અને તે શરૂ પણ કરીએ, પરંતુ જો પરમાત્માની ઈચ્છા ન હોય તો તે કાર્ય આપણે ગમે તેટલા ધમપછાડા કરીએ

તીપણ પૂર્ણ થતું નથી; પણ હરિની ઈચ્છા હોય તો ગમે તેટલું અઘરું લાગતું, અશક્ય લાગતું કાર્ય પણ સરળતાથી પાર પડી જાય છે. આમ, આપણા દરેક કાર્યની સફળતા કે નિષ્ફળતા પરમાત્માની ઈચ્છા ઉપર અવલંબે છે. આપણે તો માત્ર પુરુષાર્થ જ કરવાનો હોય છે.

“ઈશ્વરને તુમરે કારન, જગત બગીચા બનાયા હૈ;
કિસમ કિસમ કે ફલફૂલ સે, બહોત ખૂબ સજાયા હૈ,
પુરુષાર્થ કો કરો સદા નર, કર્મ કર્મ તું કયા ગાવે ?
એસી વસ્તુ નહીં દુનિયા મે, પુરુષાર્થ સે તું નહીં પાવે.”

પરમાત્માએ તો આપણી ઉપર અહૈતુકી કૃપા કરી પુરુષાર્થ કરવા માટે સુંદર સ્વસ્થ શરીર આપ્યું છે. આંખ, કાન, હાથ, પગ, મગજ વગેરે અંગ-ઉપાંગ આપેલ છે, જેના થકી આપણે પુરુષાર્થ કરવા સક્ષમ થયાં છીએ, સારી રીતે પુરુષાર્થ કરી શકીએ છીએ. કર્મ કરવા માટે થઈને કોઈના ઓશિયાળા નથી થવું પડતું. આપણે તો બસ કર્મફળની પ્રાપ્તિ માટે હિંમત હાર્યા વિના તેને અનુરૂપ પુરુષાર્થ કર્યે રાખવાનો છે. સાથે સાથે મનમાં એ સતત ભાવ રાખવાનો છે કે મારે તો માત્ર પુરુષાર્થ જ કરવાનો છે; ફળ તો પરમાત્માની કૃપા થકી જ પ્રાપ્ત થશે. આપણે જે કાંઈ પામ્યા છીએ, પ્રાપ્ત કર્યું છે તે સઘળું પરમાત્માની આપણી ઉપર જે અહૈતુકી કૃપા સતત વરસી રહી છે તેના ફળસ્વરૂપ જ છે. તેથી સુખમાં છકી જવું જોઈએ નહીં, અહંકાર આવવો જોઈએ નહીં અને દુઃખમાં હિંમત હારવી જોઈએ નહીં, કેમકે જીવનમાં આવતાં સુખ કે દુઃખ તે પરમાત્માની ઈચ્છા થકી જ આવે છે. પરમાત્મા આપણી ઉપર જે અહૈતુકી કૃપા સતત વરસાવી રહ્યા છે તે કૃપાને આપણે જો અનુભવી શકતા ન હોઈએ, જોઈ શકતા ન હોઈએ, તો તે આપણી કમનસીબી છે. તો આવી સાચી સમજણનું જ્ઞાન આપણને સતત સમજાવી આપણી ઉન્નતિ માટે, આપણું કલ્યાણ કરવા માટે આપણી ઉપર કોણ સતત કૃપા વરસાવી રહ્યું છે ? આપણા જીવનની દેખરેખ કોણ રાખી રહ્યું છે ? આપણી પ્રવૃત્તિઓની - કાર્યોની દેખરેખ કોણ રાખી રહ્યું છે ? આપણું જીવન સુખમય બને, ઉન્નત બને તે માટે પોતાનાં સુખ-શાંતિનો ભોગ આપી

આપણા ઉન્નત જીવનમાં જ સુખ-શાંતિ-આનંદ માનનારા એ કૃપાળુ કોણ છે તેની આપણને ખબર પડવી જોઈએ. તેમને ઓળખી શકવાની ક્ષમતા આપણે કેળવવી જોઈએ. તેઓ આપણી ઉન્નતિ માટે જે કાંઈ કરે છે તે સહજ રીતે જ કરે છે, કાંઈ કહીને કરતા નથી. આ વાતનું આપણને સતત ધ્યાન રહેવું જોઈએ. રખેને આપણી બેદરકારી, અજ્ઞાનતાને કારણે અમૂલ્ય આપણી પાસેથી દૂર ન થઈ જાય.

આજે ઓમૂજયંતીની ઉજવણી નિમિત્તે સહુ ભેગાં થયાં છીએ. તો, આજની આ અલૌકિક ઉજવણીના પ્રસંગે તમને સૌને વધુમાં વધુ સાચી સમજણનું કલ્યાણકારી અમૂલ્ય ભાથું મળવું જ જોઈએ. આ વાતને બરાબર ધ્યાનમાં રાખીને તમારી સમક્ષ આ સત્સંગ કરી રહ્યા છીએ. આ સત્સંગની વાતોને તમે યથાયોગ્ય સમજીને, જીવનમાં ઉતારીને કલ્યાણમાર્ગમાં આગળ વધો તેવી પરમાત્માને પ્રાર્થના કરીએ છીએ. આવી સાચી સમજણની વાતો તો માત્ર સદ્ગુરુ દ્વારા જ પ્રાપ્ત કરી શકાય. એ જ જીવનમાં સાચાં-શાશ્વત સુખ-શાંતિને પ્રાપ્ત કરવા માટેનું અને દુઃખમાંથી મુક્તિ મેળવવા માટેનું ભાથું છે. સદ્ગુરુદેવ પાસે કદી પણ કોઈ ભૌતિક-સ્થૂળની અપેક્ષા રાખવાની નહીં. પરંતુ, આવી સૂક્ષ્મ આશા રાખવાની છે. પરમાત્માની કૃપાથી તથા તમારા અમારી પ્રત્યેના પ્રેમને કારણે આવી કલ્યાણકારી સાચી સમજણની વાતો કરવાની પ્રેરણા અમને સતત થઈ આવે છે અને તક મળતાં તે તમને સૌને સમજાવવાનો પ્રયત્ન સતત કરી રહ્યા છીએ. સૌ ઉપર પરમાત્માની અસીમ કૃપા વરસી રહી છે તેથી જ સૌ આવી ગહન, કલ્યાણકારી, સાચાં સુખશાંતિ આપનારી, સાચી સમજણની જ્ઞાનયુક્ત વાતો સાંભળી, તેને જીવનમાં ઉતારી, એ પ્રમાણે જીવન જીવી, સાચાં-શાશ્વત સુખ-શાંતિની પ્રાપ્તિ પોતપોતાની ક્ષમતા મુજબ કરી રહ્યા છો. પરમાત્માને પ્રાર્થના કરીએ કે વધુ ને વધુ સુખશાંતિ સૌ પામો, જીવનને ઉન્નત બનાવો.

ફરી ફરી સર્વેને વંદન-અભિનંદન-આશિષ.

સત્યધર્મ ગુરુદેવની જય. સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને તેમની જય તો જ આપણી જય.

મણિનગર સ્વાધ્યાય કાર્યક્રમ

સ્થળ : વિરેનભાઈ જોષી, તા. ૨૭-૧૧-૨૦૧૧, સાંજે : ૪-૩૦

સંકલન : ભાવેશ રાવલ

સત્ય ધર્મ ગુરુદેવ કી જય. સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને એમની જય તો આપણી જય. તમે સૌ સુંદર લાભ લઈ રહ્યાં છો. થોડા સમય પહેલાં જ ઠાસરા ઓમ્પરિવાસમાં યજ્ઞ હતો ત્યારે સૌએ મોટા પ્રમાણમાં લાભ લીધો હતો, પછી ઝડપથી આ બીજો પ્રસંગ આવ્યો. ગાયત્રી-મારુતિ યજ્ઞ હવે બહુ જવલ્લે જ થાય છે. ભાવેશભાઈ, જ્યાનંદભાઈ, મંજુબહેન ને વિરેનભાઈની સૌની ખૂબ ઈચ્છા - તીવ્ર ઈચ્છા, ખૂબ આગ્રહ, તેથી આ કાર્ય માણી રહ્યાં છીએ. અત્યાર સુધી ગાયત્રીમંત્રથી આહુતિ આપી, હવે હનુમાનજીના મંત્રથી આહુતિ આપીશું. યજ્ઞવિજ્ઞાન વિષે તો આપણે ઘણીબધી વાતો કરી છે, સાંભળી છે કે, આ યજ્ઞની વિશેષતા એ છે કે, જાતે બોલવાનું છે, જે કોઈ હાજર હોય એમણે પોતે મંત્ર બોલવાના છે. સ્વાહા પણ બોલવાનું છે, તો તેનો પૂરો લાભ મળે. જે વખતે મંત્ર બોલાતો હોય તે વખતે, આપણાં ફેફસાંમાંથી ઝેરી વાયુ બહાર નીકળે અને આ અગ્નિના સંપર્કમાં આવીને ભસ્મ થઈ જાય. પછી મંત્ર પૂરો થાય ત્યારે આ જે આહુતિ આપી અંને એના જે અણુપરમાણુઓ વાતાવરણમાં ઘૂમી રહ્યાં છે - ફરી રહ્યાં છે તે આપણે નાકેથી શ્વાસ લઈએ એટલે આપણાં ફેફસાંમાં જાય. સ્વાહા બોલીએ ત્યારે ઝટકેથી, એટલે ફેફસાંમાં છેલ્લા છેડા સુધી જે વાયુ-ગેસ-દુષિતવાયુ ભરેલો હોય એય એ વખતે બહાર નીકળી જાય છેલ્લે છેલ્લે. તો આ ક્રિયા સતત થયા કરે, આપણે જ્યાં સુધી મંત્ર બોલીએ ને આ ક્રિયા ચાલુ રાખીએ ત્યાં સુધી. વિશેષે તો બોલવાની મહત્તા છે. કદાચ કોઈ નહીં બોલે તોય લાભ તો મળવાનો જ છે; કારણ કે, એ નાકેથી શ્વાસ તો લેશે જ. અને એમને આ અણુપરમાણુઓ આહુતિના ચોખ્ખું ઘી અને બાવન પ્રકારની હિમાલયની ઔષધિ. તો આમ, અણુપરમાણુઓ જે છૂટા થઈને બહાર ફેલાય છે,

અગ્નિ દ્વારા વિકીર્ણ થઈને એ આપણા શ્વાસ દ્વારા - નાક દ્વારા ફેફસાંમાં જાય છે અને બોંતેર કરોડ નાડીઓમાં એની અસર બતાવે છે. એક લાલ મરચાના ટુકડાને અગ્નિમાં નાખીએ, તો દૂર દૂર સુધી માણસોને એની છીંક આવે છે એ શેની સાબિતી છે? એના અણુપરમાણુઓ દૂર સુધી પહોંચ્યા. એમ અત્યારે જે પણ આહુતિ અપાય છે તેના અણુપરમાણુઓ ત્રણ-ત્રણ કોષ સુધી પહોંચવાના. મનુષ્ય અને પશુપક્ષીને - સર્વને એની અસર થવાની. તો પાસે જ બેઠાં હોય તેમને તો અસર થાય જ. તો હવનની આટલી મહત્તા - આટલો મહિમા જાણ્યા પછી આપણને બોલવામાં વધુ રસ પડે. હવે હનુમાનજીના મંત્રથી આહુતિ આપીશું. વિશાળ-વિકરાળ, વિરાટસ્વરૂપે હનુમાનદાદા આપણી સામે ઊભા છે. એમનું મસ્તક તો આકાશે પહોંચ્યું છે; પગ પાતાળમાં પહોંચ્યા છે; એક હાથથી આ ક્ષિતિજ ને સ્પર્શ કર્યો છે; બીજે હાથે આ ક્ષિતિજને આવરી લીધી છે એવા હનુમાનદાદા આપણી સામે ઊભા છે. જ્યારે આપણે મંત્ર બોલીએ - હવન શરૂ થાય તે વખતે આંખો બંધ કરીને આપણે આ સ્વરૂપ આપણા કલ્પનાયક્ષુ સમક્ષ ખડું કરવાનું છે અને એવા વિરાટ-વિશાળ-વિકરાળ હનુમાનદાદાની સામે આપણે વામણા - એક વેંતિયા હાથ જોડીને ઊભા છીએ અને એમને કહી રહ્યા છીએ - આજીજી કરી રહ્યાં છીએ કે,

કૌનસો સંકટ મોર ગરીબ કો જો તુમસો નહીં જાત હૈ તારો,

વેગિ હરો હનુમાન મહાપ્રભુ જો કહુ સંકટ હોય હમારો.

વેગી હરો; વેગવાળા તો તમે છો જ; પવનના પુત્ર તો છો જ; વેગથી આવો ને સંકટોને વેગથી હરો-હરજો. આમ જ્યાં સુધી ચાલે ત્યાં સુધી, એ આપણી સમક્ષ આપણને કલ્પનાયક્ષુએ દેખાય અને આપણે મંત્ર બોલતા હોઈએ, એમને વિનવણી કરતા હોઈએ અને શક્ય હોય તો કાયમ માટે પણ - આ હવન પૂરતા જ નહીં

પણ - જ્યારે જ્યારે સમય મળે ત્યારે ત્યારે - આ રીતે મનમાં ને મનમાં સંસ્મરણ કરતા રહીએ, તો એનાથી આપણને ખૂબ લાભ જ થવાનો છે.

જેમ, અમે આવ્યા તો તમે અમને લેવા માટે સામે ઊભેલા જ હતા સ્વાગત કરવા માટે. એમ, દેવો-પરમાત્મા આપણા ઘરે પધારે ત્યારે આપણે એમને લેવા માટે - તેમનું સ્વાગત કરવા માટે તૈયાર જ છીએ. તો હવે તેમનું સ્વાગત કરીએ ને પછી મંત્ર બોલીએ. અમે મંત્ર બોલીએ છીએ, તમારે ફક્ત સ્વાગતમ્-સ્વાગતમ્ એમ બોલવાનું છે. પરમકૃપાળુ પરમ ગુરુદેવ ઓમ્પરમાત્મા દેવો સહિત આપણે આંગણે આવીને ઊભા હતા, એમનું આપણે સ્વાગત કરતા કરતા આપણા ગૃહમાં લાવ્યા અને એમના માટે જે આસનો રાખ્યાં છે તેમાં બિરાજમાન કર્યાં. તો હવે દેવોની હાજરી થઈ ગઈ છે, તો એમની હાજરીમાં કેવી રીતે મર્યાદાથી રહેવું જોઈએ? માતાપિતા - ગુરુસંતોની હાજરી હોય તોય આપણે કેવી મર્યાદાથી રહીએ છીએ; તો આ તો દેવોની હાજરી છે - પરમાત્માની હાજરી છે; કારણ કે, આ વિષય કર્મકાંડનો છે. ભાવનામય થઈને ક્રિયા કરવાની, તો તેનું ફળ મળે. જો ભાવના ન હોય, ને યંત્રવત્ કરતા હોય તો તેનું ફળ મળે નહીં. તો હવે આપણે હનુમાનજીની જે રીતે વાત કરી કે, વિરાટ-વિશાળ-વિકરાળ સ્વરૂપે આપણા સન્મુખ ઊભા છે. આવું ફરી-ફરીને એટલે કહું છું કે, તમે કલ્પનાયક્ષુ સમક્ષ એ મૂર્તિને ખડી કરી શકો અને એનો લાભ લઈ શકો. આપણે બે હાથ જોડીને વેંતિયા થઈને ઊભા છીએ અને આગ્રહ કરી રહ્યા છીએ - એમને વિનંતી કરી રહ્યા છીએ કે, મારા ગરીબનું એવું કયું સંકટ છે જે તમે ન ટાળી શકો? હે હનુમાન મહાપ્રભુ! તમે તો રામનાં પણ કામ કર્યાં તેથી મહાપ્રભુ- પ્રભુ નહીં, પણ આ જગ્યાએ તેમને મહાપ્રભુ કહ્યા. મહાપ્રભુ, તમે રામનાં પણ કામ કર્યાં તો અમારાં કાર્યો કરવાં એ તો એક મામૂલી વાત છે. તો અમારી પ્રાર્થનાનો આપ સ્વીકાર કરજો. એમ એ મંત્ર દ્વારા આપણી ભાવના આપણે વ્યક્ત કરી રહ્યા છીએ.

ગાયત્રીમંત્ર અને હનુમાનજીના મંત્રથી આપણે આહુતિ આપી ખૂબ ઉત્સાહપૂર્વક ખૂબ પ્રેમથી. તે જ

પ્રમાણે તેમનો રાજીપો આપણા ઉપર ઊતરે. કેટલાક સમયથી રાહ જોવાતી હતી, ૨૭ તારીખની. આ ૨૭ તારીખ આવી અને આપણો કાર્યક્રમ સંપન્ન થવાને આરે ઊભો છે. હનુમાનજીના મંત્રની સમીક્ષા કરી. કેવું એમનું સ્વરૂપ છે! એમની સામે આપણે કેવા વેંતિયા થઈને ઊભા છીએ ને માંગણી કરી રહ્યાં છીએ! અને એનો અર્થ આપણે જાણ્યો. એમ ગાયત્રી મંત્રનો અર્થ હતો કે, હે સર્વવ્યાપક પરમાત્મા, હે ત્રિલોકવાસી! અમે તમારું સ્મરણ કરીએ છીએ. તમે અમારી બુદ્ધિને પ્રેરો - અમારી બુદ્ધિને શુદ્ધ કરો. અમારી બુદ્ધિમાં વૃદ્ધિ નહીં, શુદ્ધિ કરો. બુદ્ધિથી શુદ્ધિ હોય તો માણસ બધું પ્રાપ્ત કરી શકે અને બુદ્ધિની વૃદ્ધિ હોય તો તેનામાં વેપારી વૃત્તિ આવી જાય. માતા-પિતા, ગુરુ-સંતોની સેવાનો પણ એ બદલો ઈચ્છે ત્યારે બુદ્ધિની શુદ્ધિ હોય તો જ તે સાચી વાતને સમજે. તો ગાયત્રી મંત્ર છે મહામંત્ર; અને મહા શબ્દ લાગ્યો શુદ્ધિ પાછળ. બુદ્ધિની શુદ્ધિ આપે એ મહામંત્ર. એ એક શક્તિ. પછી, એના હાથ ને મોઢું ને નાક-કાન એ બધું આપી દીધું એ સામાન્ય મનુષ્યને સમજવા માટે. પણ, એ એક શક્તિ. હનુમાનદાદા તો એક શક્તિ. જેમ કેટલાય પ્રકારની શક્તિ છે. જેમ કે, ગુરુત્વાકર્ષણ શક્તિ, વિદ્યુત્શક્તિ એ શક્તિ છે. આપણે ભોજન કરીએ છીએ ભોજનથી છેલ્લે શું થાય છે? શક્તિ, શક્તિ આવે છે. આપણા માટે તો ગાયત્રીમંત્ર બુદ્ધિની શુદ્ધિનો મંત્ર. આપણે આપણાં બાળકોને બુદ્ધિની શુદ્ધિ નહીં આપી શકીએ તો કાંઈ નથી આપ્યું. કેવળ જ બુદ્ધિની વૃદ્ધિ - કેવળ ભણાવીશું; ને આચારવિચાર, સંસ્કાર નહિ આપી શકીએ, તો તે આપણી સેવા નહીં કરે; એને સેવાની ખબર જ નહીં હોય; અને એના માટે ગમેતેટલું ભેળું કરીને મૂકી દઈશું, તો આપણી પાછળથી એ જોતજોતામાં બધું ઉડાડી દેશે. અને એની પાછળ આપણે કાંઈ નહિ મૂકી જઈએ-માલ-મિલકત અને ફક્ત એને આચારવાન બનાવીશું, એની બુદ્ધિમાં શુદ્ધિ કેમ આવે એનો પ્રયત્ન કરીશું, તો એને વધુ આપ્યું - એમ આપણે સમજી લેવાનું. બુદ્ધિની શુદ્ધિ દ્વારા એ બીજું બધું પાપ્ત કરી લેશે. તો આમ, ગાયત્રીમંત્ર અને હનુમાનજીના મંત્રથી આહુતિ

આપી અને આ આહુતિ દ્વારા અનંત જીવોનું કલ્યાણ થઈ રહ્યું છે - અનંત જીવોને એની અસર છે- એનાથી પ્રભાવિત થવાના છે. હવે પૂર્ણાહુતિ. પૂર્ણાહુતિમાં પાંચ મંત્ર બોલીએ છીએ, તો એ અત્યાચાર સુધી ન બોલ્યા હોય એ જરૂર બોલજો. મંત્ર ન આવડતો હોય તો છેવટે સ્વાહા બોલજો, પણ અહીં હાજર છો તો એનો લાભ જરૂર લેજો.

પરમકૃપાળુ પરમાત્માની અહૈતુકી કૃપાથી આપણે ગાયત્રી-મારુતિયજ્ઞ સમાપ્ત કર્યો.

હું કરું, હું કરું એ જ અજ્ઞાનતા

શકટનો ભાર જેમ ધ્યાન તાણે.

આપણા મનમાં, જે કાંઈ કરી રહ્યાં છીએ એ આપણે કરી રહ્યાં છીએ એવો ભાવ હોય છે. જવલ્લેજ કોઈને એ ભાવ નહિ હોય કે, હું તો એમનો માળી છું, એમના બગીચાની સંભાળ રાખવા એમણે મને એ સોંપ્યો છે, બાકી બગીચાનો માલિક તો કોઈ બીજો જ છે. અને હું જો એમ માની બેસું કે આ બગીચો મારો, તો મારા જેવો મૂર્ખ બીજો કોઈ નહીં. તો પછી ગાડા નીચે કૂતરું ને મારા માથે ભાર એવી સ્થિતિ થાય. આજે આ જન્મદિવસની તારીખ તો અચાનક જ આવી પડી છે. સ્પેશિયલ-નક્કી કરીને આ કાર્યક્રમ નથી થયો. મહિનાના છેલ્લા રવિવારે સત્સંગ-સ્વાધ્યાય હતો, એની સાથેસાથે આ યજ્ઞ પણ રાખી દીધો, ને એમાં તારીખ પણ એ દિવસની હતી એટલે બધું અચાનક જ પ્રભુપ્રેરિત થયું. અમારી તબિયત ઠીક રહી, તો અમે પણ હાજરી આપી શક્યા - પૂરો યજ્ઞ પત્યો ત્યાં સુધી. એટલે આ બધી પરમાત્માની દયા - ભક્તોનો અઢળક પ્રેમ. મનુષ્ય જન્મ પ્રાપ્ત કરીને કરવાનું શું હતું? ફરી ફરીને જન્મ લેવો ન પડે - પુનરપિ મરણમ્ પુનરપિ જનનમ્ પુનરપિ જનનીજઠરે શયનમ્ એ ક્રમમાંથી છૂટી જઈએ. સુખદુઃખના ઝપાટામાંથી કાયમ માટે છૂટી જઈએ એટલા માટે મનુષ્યજન્મ પ્રાપ્ત કર્યો હતો. જો મનુષ્યજન્મ પ્રાપ્ત કરીએ, તો એવાં કાર્યો કરી શકીએ કે જેથી મોક્ષની પ્રાપ્તિ થાય. મોક્ષ પમાણાને શોક સમાણા - ભોગના ભુક્કા થયા. ભોગના ભુક્કા થાય ત્યારે જ મોક્ષ પમાય, ને મોક્ષ પમાય ત્યારે જ શોક સમાય. પ્રભુભજનમે આલસી ભોજનમે હુંશિયાર,

તુલસી એસે જીવકો લાખ બાર ધિક્કાર. તુલસીદાસજી તેજણને ટકોરની જેમ આપણને સમજાવે છે કે, પ્રભુભજનમે આલસી, ભોજનમે હુંશિયાર. ભોજનમાં એ બધું આવી ગયું. ભોજન-મોજશોખ-વ્યવહાર ને ભૌતિક સુખસામગ્રી પાછળની આપણી દોટ એ બધું આવી ગયું. ભોજન મેં હુંશિયાર - એ બધામાં હોશિયાર છીએ, એટલે કે, ભોગો તરફ ખૂબ દોડીએ છીએ. પ્રભુભજનમે આલસી ભગવાનનું ભજન કરવાનું હતું - એમાં આળસ કરી. ભગવાનનાં ભજનમાં કેટલા કલાકો આપીએ છીએ? ચોવીસ કલાકમાં થોડીક મિનિટો આપીએ છીએ તોય એમ માનીએ છીએ : ઘણું બધું આપ્યું છે. પ્રભુભજનમાં તો મેં ઘણુંબધું આપ્યું - ઘણો બધો ટાઈમ આપ્યો. તોય મારું ફલાણું કામ કેમ ના થયું? તોય મને ફલાણાફલાણા દુઃખના સમાચાર કેમ મળ્યા? પાછી ઈચ્છા તો આપણે આવી રાખતા હોઈએ છીએ અને છીએ તો આળસી અને ભોજનમાં હોશિયાર. ભોજનમાં આપણું મન સદાય રહ્યાં કરે છે. થોડો સમય ગુરુસંતોની હાજરી હોય, ગુરુસંતોનો કાંઈ ઉપદેશ સાંભળતા હોઈએ, એટલી ઘડી કાંઈક તાત્ત્વિક વિચારવાનું મન થાય, બાકી તો પીછે સે ચલી આતી હે, ચારેબાજુ એ જ જોવા મળ્યું. એટલે આપણે પણ એમય જ થઈ જઈએ છીએ. આપણને જેની સંગત હોય તે સંગ આપણો કેવો છે? સત્સંગપ્રિય સત્સંગ હોય તો આપણે ભટકી ન જઈએ, અવારનવાર આપણે ચેતતા રહીએ. પ્રભુભજનમે આલસી, ભોજનમે હુંશિયાર, તુલસી એસે જીવકો લાખ બાર ધિક્કાર. તુલસીદાસજી કહે છે કે, એવા જીવને તો લાખ વાર ધિક્કાર. તેજણને ટકોર. ગુરુસંતો કાંઈ લાકડી લઈને મારતા નથી. સારું કામ કરીને આવો તો કહેશે : વાહવાહ ! બહુ સરસ ! આશીર્વાદ આપશે; ને ખોટું કામ કરો તો બે શબ્દ ઠપકાના આપે. એટલામાં સમજી જાય એ શૂરો. આ બધાં જે કાર્યો આપણે સત્સંગ-સ્વાધ્યાય, હોમ-હવન-યજ્ઞ એ બધું કરીએ છીએ એ શા માટે કરીએ છીએ? મોક્ષની પ્રાપ્તિ માટે. ગમે તેટલી સાયબી આવે, ગમે તેટલી ગાડીઓ આવે, આપણા હાથમાં પણ એથી કાંઈ બચપન, જુવાની, બૂઢાપો ને મૃત્યુ એમાં જરાય ફેર પડવાનો ?!

ઝૂંપડામાં રહે છે એનું લોહી પણ લાલ છે અને સોનાના મહેલમાં રહે છે એનું લોહી પણ લાલ છે. કારણ કે, બેયને અનાજ ખાવાનું છે, કોઈને સોનું ખાવાનું નથી. એટલે તુલસીદાસજીએ 'ધિક્કાર' કહ્યું. એટલામાં સમજી જાઓ: તમારો જન્મ એળે ગયો, દેવાળું કાઢ્યું તમે. મનુષ્યજન્મ પ્રાપ્ત કરી અને મોક્ષનાં કાર્યો જો ન કર્યાં, તો દેવાળું કાઢ્યું - મનુષ્યજન્મ એળે ગયો. પછી પશુ-પક્ષી એ યોનિમાં તો ક્યાં કંઈ કરી શકવાનાં હતાં? જે કાંઈ થઈ શકશે તે મનુષ્યજન્મમાં જ થઈ શકવાનું છે, અને મનુષ્યજન્મ પ્રાપ્ત કરીને મોક્ષ માટેના પ્રયત્ન ન કર્યાં, કલ્યાણ માટેના પ્રયત્ન ન કર્યાં; સનાતન સુખ માટેના પ્રયત્ન ન કર્યાં; તો દેવાળું કાઢ્યું! પેલું એક સામાન્ય દૃષ્ટાંત છે કે, હોડીમાં બેચાર મિત્ર જતા હતા, એક ડોક્ટર હતો. એક એન્જિનિયર હતો ને એક પ્રોફેસર હતો. ત્રણેય જણા વાત કરે ને હોડીવાળો હલેસાં મારતો મારતો હોડી ચલાવે. એય બેઠોબેઠો વાતો સાંભળે. ડોક્ટર કહે : ફલાણીફલાણી દવા હમણાં છેલ્લામાં છેલ્લી શોધાણી એની તમને ખબર છે? પેલો

કહે : ના ભાઈ. એ દવાની મને ખબર નથી. તો કહે : તો શું ભલા માણસ! તમારાં બધાં વરસ પાણીમાં, ગયાં. પેલો પ્રોફેસર કહે કે, આ ફલાણુફલાણુ આમ થયું એની તમને ખબર છે, ડોક્ટર? ડોક્ટર કહે કે, ના એણે મારી લાઈન નહીં. ત્યારે શું ભલા માણસ! આટલુંબધું આગળ નીકળી ગયું છે વિશ્વ, કે તમારાંય પાણીમાં ગયાં. એમ ત્રણેય એકબીજાને પાણીમાં પાણીમાં એમ કહે છે. ત્યાં થોડુંથોડું તોફાન શરૂ થયું દરિયામાં. પેલા નાવિકને લાગ્યું કે હવે? એટલે એ ત્રણેયને પૂછ્યું કે, તમને બધાને તરતાં આવડે છે? તો ત્રણેય કહે ના. તો તમારાં બધાંય પાણીમાં ગયાં. અને ત્યાં મોટું એક મોજું આવ્યું ને હોડી ઊંધી વળી ગઈ ને ત્રણેત્રણ પાણીમાં. અને પેલો તરીને બહાર નીકળી ગયો. એમ ગુરુસંતોની ટકોર, ગુરુસંતોની હાજરી, ગુરુસંતોનું સાંનિધ્ય એમાં પણ જો આપણે કાંઈ ન કરી શકીએ, તો આપણાં બધાંય વરસો પાણીમાં ગયાં. સત્યધર્મગુરુદેવ કી જય... સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને એમની જય તો જ આપણી જય.

શ્રાવણમાસ નિમિત્તે જપયજ્ઞની પૂર્ણાહુતિ પ્રસંગે

પ.પૂ. ગુરુદેવશ્રી યોગતિશ્લુજી મહારાજનાં આશીર્વાચન

તા. ૨૮-૮-૨૦૧૧, રવિવાર

સંકલન : શશીકાન્ત પટેલ

દર વર્ષે આખા શ્રાવણમાસ દરમિયાન ઘાટલોડિયા મુકામે આવેલ ઓમ્ પરિવાર ટ્રસ્ટની ઓફિસે, ઓમ્ પરિવારના ઉપક્રમે દરરોજ રાત્રે ૮ થી ૧૦ ઓમ્ નમઃ શિવાય - ઓમ્ - કલ્યાણમંત્રનો એક કલાકનો જપયજ્ઞ રાખવામાં આવે છે. આ કાર્યક્રમમાં પૂજ્યશ્રીના ભક્તો તથા બીજાં ઘણાં ધર્મપ્રેમી ભાઈ-બહેનો પોતાની અનુકૂળતા પ્રમાણે ઉપસ્થિત રહી આધ્યાત્મિક લહાવો લઈ સાત્ત્વિક આનંદ પ્રાપ્ત કરે છે. શ્રાવણ માસના છેલ્લા દિવસે આ મંગલકારી કાર્યક્રમની પૂર્ણાહુતિ નિમિત્તે રાતના ૮ થી સવારના ૮ સુધીનો જપયજ્ઞ રાખવામાં આવે છે.

પ.પૂ. ગુરુદેવ શ્રી યોગતિશ્લુજી મહારાજ આ પૂર્ણાહુતિ પ્રસંગે સવારે શક્ય હોય તો ઉપસ્થિત રહી સર્વે ધર્મપ્રેમી મુમુક્ષુઓ ઉપર આશીર્વાદની કૃપા વરસાવે છે. આ વર્ષે પણ તા. ૨૮-૮-૧૧ને રવિવારના રોજ શ્રાવણ માસના કાર્યક્રમની પૂર્ણાહુતિ પ્રસંગે ઉપસ્થિત સર્વે ધર્મપ્રેમી મુમુક્ષુઓ ઉપર આશીર્વાદની કૃપા વરસાવતાં પૂજ્યશ્રીએ કહ્યું કે, -

સત્યધર્મ ગુરુદેવની જય, સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને એમની જય તો આપણી જય. સર્વેનું સ્વાગત, વર્દન, અભિનંદન, આશિષ.

એપ્રિલ-૨૦૧૨

૨૦મ્મરા

૧૧

પરમ્ ગુરુદેવ ઓમ્ પરમાત્માની આપણા સર્વે ઉપર સતત અહૈતુકી કૃપા વરસી રહી છે, જેથી આપણે આવા કલ્યાણકારી કાર્યક્રમો પ્રેમ, આનંદ, ઉત્સાહપૂર્વક યોજી શકીએ છીએ. આ માટે સ્વયંસેવકોને પણ ખૂબખૂબ ધન્યવાદ છે કે જેઓ દર વખતે સમજણપૂર્વક ખૂબ જ ઉત્સાહથી આવા કલ્યાણકારી કાર્યક્રમોનું આયોજન સુંદર રીતે કરે છે તથા તેનો લહાવો લેવા માટે શક્ય તેટલા વધુ આધ્યાત્મિક પ્રેમીઓને પ્રેમથી આમંત્રે છે. આપણે અવારનવાર કહીએ છીએ કે, રસોઈયો રસોઈ બનાવે છે તેમાં તેની પોતાની રસોઈનો પણ સમાવેશ થઈ જ જાય છે. રસોઈયાને પોતાના માટે અલગથી રસોઈ બનાવવી પડતી નથી. તેવી જ રીતે, આવા બહુજન હિતાય, બહુજન સુખાય - લોક કલ્યાણના કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવામાં આવે છે ત્યારે, આયોજકોનું કલ્યાણ પણ તેમાં થાય જ છે. તે માટે તેઓને અલગથી પ્રયાસ કરવો પડતો નથી.

ડૉ. સ.સ.ભિક્ષુજી તા. ૨૫ જુલાઈના રોજ અમેરિકા ગયા છે, અને તા. ૫ સપ્ટેમ્બરના રોજ પાછા ભારત આવી જવાના છે. હાલમાં તેઓ ભલે અમેરિકા ગયા હોય, પરંતુ જવાના હતા તે પહેલાંથી એમના મનમાં અમારી સતત ચિંતા થયા કરતી. હાલમાં તેઓ ભલે અમેરિકામાં છે, પરંતુ તેમનું મન સતત અમારામાં જ લાગેલું છે. તેઓ અમારા માટે ચિંતિત રહે છે. કેમકે, હાલમાં અમને ત્યાંની વર્ષ થયાં છે. અવસ્થાને કારણે અમારી તબિયત નરમગરમ રહે તે સ્વાભાવિક છે. છેલ્લાં કેટલાંક વર્ષોથી જ્યારથી અમે એલોપથીની દવા લેવા માંડી ત્યારથી તે અંગેની અમારી બધી જ સારવાર ડૉ. સ.સ. ભિક્ષુજી કરી રહ્યા છે. આમ તો, અમને નાનપણથી જ કુદરતી સારવારપદ્ધતિમાં શ્રદ્ધા. અમારા મામા તરફથી અમને નાનપણથી જ તે અંગેની સમજણ સતત મળતી રહેલી. અમે નાના હતા ત્યારે ગામમાં કોઈનું પણ ઢોર બીમાર પડતું, તો તેનો માલિક મામાને બોલાવતો. મામા ત્યાં પહોંચી જતા. અમે પણ મામાની સાથે જતા. ઢોરને એનીમા આપવાનો હોય તો તેમાં

પણ અમે મામાની મદદ કરતા. ગામમાં કોઈ વ્યક્તિ બીમાર પડી હોય, તો મામા તેને પણ કુદરતી ઉપચાર દ્વારા સાજી કરી દેતા. આ બધા સમયે અમે તો મામાની સાથે હોઈએ. મામા શું કરે છે તે બધું બરાબર ધ્યાનથી જોતા. આમ, નાનપણથી જ અમને કુદરતી ઉપચારપદ્ધતિના પાઠ સતત શીખવા મળેલા. પછી તો જેમ જેમ મોટા થતા ગયા તેમ તેમ તે અંગે વધુ ને વધુ વાંચન, ચિંતન, મનન થકી તેમાં વધુ ને વધુ ઊંડા ઊતરતા ગયા. આમ, પહેલાં તો ક્યારેક અમારી તબિયત બગડે, તો તેની સારવાર અમે જાતે જ કુદરતી ઉપચારપદ્ધતિથી કરતા. એલોપથીની દવાની એક ટીકડી પણ કદી લેતા નહીં. પરંતુ, છેલ્લાં કેટલાંક વર્ષોથી અમારે સંજોગોને આધીન થઈ એલોપથીની દવા લેવાની ચાલુ કરવી પડી. જ્યારથી એલોપથીની દવા લેવાની ચાલુ કરી છે ત્યારથી, અમારી તમામ સારવાર ડૉ. સ.સ.ભિક્ષુજી કરી રહ્યા છે. તેથી તેઓ અમદાવાદથી જ્યારે પણ બહાર જાય ત્યારે, તેમનું મન અમારી તબિયત અંગે સતત ચિંતિત રહ્યા કરે છે. તો આતો લગભગ દોઢ મહિના માટે અમેરિકા ગયા છે, તેથી તેઓ કેવા ચિંતિત હોય તે સમજી શકાય છે. જ્યારે તેઓ અમદાવાદમાં હોય, ત્યારે દર મંગળવારે તથા શુક્રવારે નિયમિત રીતે અમારા નિવાસસ્થાને અચૂક આવે છે. સાથે અમારા માટે શાકભાજીનો થેલો ભરીને લેતા આવે છે. હાલમાં તેઓ અમેરિકા ગયા છે, તો ત્યાંથી પણ તેઓ દર મંગળવારે અને શુક્રવારે અમારી સાથે ટેલિફોનથી નિયમિત વાત કરે છે. તેમના બંને દીકરામાંથી કોઈ પણ એક દીકરો દર મંગળવારે અને શુક્રવારે અમારા નિવાસસ્થાને અમારા માટે શાકભાજીનો થેલો ભરીને અચૂક આવે છે. આ બધું અમે તમને એટલા માટે કહી રહ્યા છીએ કે, તેમના કુટુંબનો અમારી પ્રત્યે કેટલો બધો નિઃસ્વાર્થ ભાવ છે તે, તમો સૌ આ ઉપરથી જાણી શકો અને તેના ઉપરથી તમને સૌને કાંઈક પ્રેરણા મળે. અમેરિકામાં ભક્તો આશા રાખીને બેઠા કે, ડૉ. સ.સ. ભિક્ષુજી ભારત જઈને અહીંની બધી વાતો કરશે. ડૉ. સ.સ.ભિક્ષુજીના ભત્રીજા

સુનીલભાઈ કે જેઓ અમેરિકા રહે છે તે ડૉ. ભિક્ષુજીને કહેતા હતા કે, અહીં અમેરિકામાં એવી ગાડી પણ હોય છે કે જેમાં બધી જ સગવડ હોય. ચાલુ ગાડીએ બાયરુમ જવું હોય, આરામ કરવો હોય, જમવું હોય, તો તમામ સગવડ ગાડીમાં હોય છે. ગુરુજી પધારશે એટલે, એવી ગાડી ખરીદી લઈશું, જેથી ગુરુજીને ભક્તોના ત્યાં જવામાં - મુસાફરીમાં તકલીફ પડે નહીં. અમેરિકામાં ભક્તો ગુરુજીને સહેજ પણ તકલીફ પડે નહીં તે માટે, બરાબર સજજ થઈને બેઠા છે. આ બધી વાતો સ.સ.ભિક્ષુજી દ્વારા જાણીને ગુરુજી અમેરિકા પધારશે તેવી આશા ભક્તો રાખી રહ્યા છે. વર્ષોથી ઘણા ભક્તો અમેરિકામાં આશા રાખીને બેઠા છે કે, ગુરુજી અહીં પધારે તો પોતાના ઘરે ગુરુજીની પધરામણી કરાવે. અમે પહેલાં ભક્તોના અમારી પ્રત્યેના પ્રેમના કારણે ત્રણ વાર અમેરિકા જઈ આવ્યા. પરંતુ, હવે અવસ્થાને કારણે તબિયત નરમ-ગરમ રહેતી હોવાથી અમેરિકા જવાની શક્યતા નહીંવત્ છે. તો હાલમાં ત્યાંના ભક્તો - ગુરુજી નહીં તો ગુરુજીના પ્રતિનિધિ - ડૉ. સ.સ.ભિક્ષુજીને પોતાના ઘરે આમંત્રે છે અને તેમનું ખૂબ જ સ્નેહભર્યું સ્વાગત કરે છે. આ શું બતાવે છે? તેઓનો અમારા પ્રત્યેનો પ્રેમભાવ બતાવે છે.

શ્રી ગોપાલભાઈ તથા તેમના કુટુંબે બીજા ભક્તો સાથે મળીને અમેરિકામાં ગઈ સાલ પોતાના ઘરે ગુરુપૂર્ણિમા ઊજવી હતી. આ વર્ષે પણ ગુરુપૂર્ણિમાની ઉજવણી કરી હતી. પાછળથી તેઓએ અમને જણાવ્યું કે, ગુરુપૂર્ણિમાના દિવસે તેમના આખા કુટુંબે આવતી ગુરુપૂર્ણિમા સુધી ગળ્યું, તળેલું અને કઠોળ નહીં ખાવાનું વ્રત લીધું છે. આ વ્રત તેઓએ કોઈના કહેવાથી નહીં, પરંતુ સ્વયંભૂ પોતાના હૈયાની ઊલટથી લીધું છે. અમે તેમને કીધું કે, ભાઈ! તમોએ ખરેખર ગુરુપૂર્ણિમા ઊજવી અને તેની ઉજવણીનો પૂરેપૂરો લાભ લીધો. જો તમે સૌ વ્રત બરોબર પાળશો, તો તમારું જે વધુ પડતું વજન છે તે ઊતરી જશે, આરોગ્ય સારું રહેશે.

આજે આપણે સૌ અહીં શેના માટે ભેગાં થયાં છીએ? પરમાત્માની કૃપાથી તમો સૌએ આખા

શ્રાવણમાસમાં રોજ રાત્રે જે જપયજ્ઞ કર્યો તેની પૂર્ણાહુતિની ઉજવણી માટે ભેગાં થયાં છીએ. શ્રાવણમાસને વ્રતનો માસ કહેવામાં આવે છે. શ્રાવણ માસ તો પૂરો થઈ ગયો, પરંતુ ચોમાસાના ચાર મહિના જેને ચતુર્માસ કહેવામાં આવે છે, તો તેના બે માસ બાકી છે. તો આ બે માસ માટે તમો સૌ પોતપોતાની સૂઝબૂઝ પ્રમાણે વ્રત લેજો, જેથી વ્રતના અનુશાસનમાં રહેવાના કારણે આરોગ્યના નિયમ સચવાય. પરિણામે આરોગ્ય સારું રહે. વ્રત-નિયમ લઈએ તો તે નિમિત્તે આહાર-વિહારમાં વ્યવસ્થિત રહી શકીએ, કેમકે તેની સાથે તપ-ત્યાગ-ધર્મભાવના ભળેલી હોય છે. વળી, શ્રાવણ માસમાં એક ટાણાં, ઉપવાસ એટલા માટે કરવામાં આવે છે કે તે માસ ચોમાસામાં આવે છે. ચોમાસામાં આકાશમાં વાદળ છવાયેલાં હોય છે. સૂરજ વાદળમાં વધુ ઢંકાયેલો હોવાથી તે અલપજલપ દેખાય છે. પરિણામે સૂર્યનો તડકો - કિરણો પૃથ્વી ઉપર ખૂબ જ ઓછા પ્રમાણમાં આવે છે. સૂર્યનાં પૃથ્વી ઉપર આવતાં કિરણોમાંથી આપણને વિપુલ પ્રમાણમાં પ્રાણશક્તિ મળતી હોય છે. એના કારણે આપણી પાચનક્રિયા સુવ્યવસ્થિત રહે છે. આપણે લીધેલ ખોરાકનું પાચન સારી રીતે થાય છે. આમ, સૂર્ય અને તેનાં કિરણોનો આપણી પાચનશક્તિ સાથે સીધો સંબંધ છે. ચોમાસામાં વાદળછાયા વાતાવરણને લીધે સૂર્યનાં કિરણો અને તેમાં રહેલી પ્રાણશક્તિ આપણને ઓછી માત્રામાં મળતી હોવાના કારણે આપણી પાચનશક્તિ મંદ પડી જાય છે. આ સમયે આપણે જો આહારમાં સાવચેત ન રહીએ, તો આપણું આરોગ્ય કથળે - આપણે માંદા પડી જઈએ. આમ ના થાય અને આપણે નિરોગી, આરોગ્યમય જીવન જીવી શકીએ તે માટે વ્રત, એકટાણાં, ઉપવાસ કરવામાં આવે છે. ખરેખર તો, ચોમાસાના ચાર મહિના એટલે કે ચાતુર્માસ દરમિયાન વ્રત, એકટાણાં, ઉપવાસ કરી શકીએ તો વધુ સારું. પરંતુ, જો ચાર મહિના ન થઈ શકે અને આખો શ્રાવણમાસસ તે કરીએ તો પણ આપણને ઘણોબધો લાભ પ્રાપ્ત થાય છે. તો, આપણે જે વ્રત-એકટાણાઉપવાસ કરીએ છીએ તે બધું

આપણા સારા આરોગ્ય માટે - નિરોગી રહેવા માટે કરીએ છીએ તે વાતને નજર સમક્ષ રાખીને બધું કરવાનું છે. અનુભવીઓ દ્વારા કહેવામાં આવ્યું છે કે, “પહેલુ સુખ તે જાતે નય”’. નર્થાનો અર્થ થાય છે નિરોગી શરીર. અનેક પ્રકારનાં સુખોમાં સૌથી પ્રથમ સુખ નિરોગીપણું છે. કેમકે, આપણે નિરોગી હોઈશું તો બીજાં સુખો પ્રાપ્ત કરવા માટે સારી રીતે અથાક પુરુષાર્થ કરી તે પ્રાપ્ત કરી શકીશું. હાલમાં તો આપણે વ્રત કરીને ચાલુ ભોજન નથી લેતા, પરંતુ ફરાળી ભોજન લઈએ છીએ. જેમ કે, મૌરેયો, બટાકાની સૂકીભાજી, રાજગરાનો શીરો વગેરે. આ ફરાળી ભોજન તો સાદા-ચાલુ ભોજન કરતાં પણ પચવામાં ઘણું ભારે હોય છે. પરિણામે આપણને વ્રત, ઉપવાસનો લાભ મળતો નથી. આપણું આરોગ્ય સચવાતું નથી, ઉપરથી બગડે છે. તો આપણે જે કંઈ વ્રત, ઉપવાસ, એકટાણાં કરીએ તે તેના નિયમોના અનુશાસનમાં રહી - એવી રીતે કરીએ કે, એથી આપણું આરોગ્ય બરાબર જળવાઈ રહે - નિરોગી જીવન જીવી શકીએ. આપણે નિરોગી હોઈએ ત્યાં સુધી નિરોગીપણાની કિંમત આપણને સમજાતી નથી, પરંતુ જ્યારે રાગના ભોગ બનીએ છીએ ત્યારે તેની કિંમત બરાબર સમજાય છે. ત્યારે ભાન થાય છે કે આપણે સ્વચ્છંદી બની આહારવિહારમાં બેદરકાર રહ્યા, પરિણામે રોગના ભોગ બન્યા. આપણું જીવન ઓશિયાળું થઈ ગયું. આમ, ચાતુર્માસમાં - શ્રાવણમાસમાં કરવામાં આવતાં વ્રત, ઉપવાસ, એકટાણાંને ધર્મ, તપ, ત્યાગની ભાવના સાથે જોડી દેવામાં આવ્યાં છે, જેના કારણે આપણે આહારવિહારના નીતિનિયમોના અનુશાસનમાં રહીએ, જેથી આપણું આરોગ્ય જળવાઈ રહે અને આપણે સારી રીતે જીવન જીવી શકીએ. આપણે અત્યારે શ્રાવણમાસની મહત્તાની, વિશેષતાની વાત કરી રહ્યા છીએ. શ્રાવણમાસને શ્રવણનો માસ પણ કહ્યો છે. શ્રાવણ માસમાં વિશેષરૂપે પરમાત્માનાં ગુણગાન ગાવામાં તથા સાંભળવામાં આવે છે. સત્સંગ-ભજન કરવામાં આવે છે. આમ, આખા શ્રાવણમાસ દરમિયાન જે કંઈ સાંભળ્યું,

કર્ણુ એને હૃદય-મન-મસ્તિષ્કમાં રાખી, પછી બાકીના અંગિયાર માસ સુધી તેના ઉપર ચિંતન, મનન કરવાનું છે. તેને જીવનમાં ઉતારવાનું છે. તે મુજબ જીવન જીવી સાચાં સુખ શાંતિને પામવાનાં છે.

“સાય બરાબર તપ નહીં, જૂઠ બરાબર પાપ;
જાકે હૃદયે સાય હૈ, તાકે હૃદયે આપ.”

આ બે પંક્તિમાં ઘણુંબધું કહી દીધું છે - કર્મની ગહન વાતો રજૂ કરવામાં આવી છે.

શું કહ્યું છે? “સાય બરાબર તપ નહીં, જૂઠ બરાબર પાપ”

જીવનમાં સાચાં શાશ્વત સુખશાંતિ પામવા માટે; મનુષ્યજન્મની સાર્થકતા માટે; દરેક કલ્યાણકામીઓએ એ વાત બરોબર ગાંઠે બાંધી દેવાની છે, અર્થાત્ પોતાના મનમાં દઢ કરી લેવાની છે કે, કલ્યાણને પામવા માટે થઈને જીવનમાં બીજાં કોઈ પણ સાધન, ભજન, જપ, તપ ન કરીએ; અને વિચાર-વાણી-વર્તનથી જીવનમાં આવતી હરકોઈ પરિસ્થિતિમાં સત્યની રાહે જીવન જીવીએ; સત્યનું સદા-સર્વદા પાલન કરીએ; તો તેના જેવું બીજું કોઈ જ ઉત્તમ તપ નથી. બધા જ તપની તુલનામાં સત્યમય જીવન એ શ્રેષ્ઠ તપ છે. જ્યારે જૂઠ કહેતાં જેનું જીવન માત્ર અને માત્ર કૂડકપટ અર્થાત્ અસત્યમય છે. રાગ, દ્વેષ, લોભ, મોહ, અભિમાન, ઈર્ષ્યા, વેરઝેર જેવી સંસારની તમામ કુટિલતા વિચાર-વાણી-વર્તનથી એનામાં ભારોભાર ભરેલી છે. આવી વ્યક્તિ કુટિલતાભર્યું જીવન જીવે છે તેનાથી મોટું બીજું કોઈ પાપ નથી. પછી આગળ શું કહ્યું છે?

“જાકે હૃદયે સાય હૈ, તાકે હૃદયે આપ.”

જે સદા-સર્વદા સત્યનું પાલન કરી સત્યમય જીવન જીવે છે તેના હૃદયમાં આપ - કહેતાં ભગવાન સદા બિરાજે છે. વસે છે. પછી તેણે ભગવાનને મેળવવા માટે બીજે ક્યાંય શોધવાની, ફાંકાં મારવાની જરૂર નથી. તે માટે થઈને વન, જંગલ, ગિરિકંદરામાં ભ્રમવાની, દાઢીજટા વધારવાની કે ભગવાં વસ્ત્ર પહેરવાની જરૂર નથી. જરૂર છે જીવનમાં હરક્ષણે સત્યનું પાલન કરવાની.

તે જ ઉત્તમ તપ છે. આવા તપેશ્વરીના હૃદયમાં ભગવાન સદા વસેલા હોય છે.

**“પરહિત સરીખો ધર્મ નહીં ભાઈ
નહીં પર પીડા સમ અધમાઈ.”**

શું કહ્યું છે? “પરહિત સરીખો ધર્મ નહીં ભાઈ” બીજાને મદદરૂપ થવું, પછી ભલે તે વહાલો હોય કે વેરી હોય તેનો લેશમાત્ર વિચાર કર્યા વગર તેના દુઃખને - તકલીફોને આપણી માની તેને આપણે યથાશક્તિ મદદરૂપ થવા સદા તત્પર રહેવું. આમ કરવા જતાં આપણી ઉપર કોઈ મુશ્કેલી આવી પડે, તો હસતામુખે સહન કરીને પણ દુઃખિયારાને દુઃખમાંથી ઉગારવા માટે સદા પ્રયત્નશીલ રહેવું તેના જેવો બીજો ઉત્તમ ધર્મ એક પણ નથી. પછી આગળ કહ્યું છે કે, “નહીં પરપીડા અધમાઈ. આપણો સ્વાર્થ સાધવા માટે થઈને બીજાને પીડા આપવી - દુઃખી કરવો, તેના જીવનમાં અશાંતિ લાવવી તેના જેવો બીજો કોઈ અધર્મ નથી.”

તો, આજે તમો સૌ પોતપોતાની રીતે મનમાં બીજું કોઈ વ્રત ન લો તો કાંઈ વાંધો નહીં, પરંતુ બીજાને સહાયરૂપ થઈએ, મદદરૂપ થઈએ તેવું વ્રત લો તો તે ઉત્તમ વ્રત છે - સત્કર્મ છે. પરમાત્માની કૃપાથી આપણને મનુષ્યજન્મ પ્રાપ્ત થયો છે તેનો સદ્ઉપયોગ કરી, ફરીફરી નરકાવાસમાં આવવું ન પડે તેવો નિષ્ઠાપૂર્વક પ્રયત્ન કરવો જોઈએ, તેને અનુરૂપ જીવન જીવવું જોઈએ, સત્કર્મ કરવાં જોઈએ. મુખ્ય ત્રણ યોગી કહી છે : મનુષ્યયોગિ, પશુયોગિ અને પક્ષીયોગિ. પરંતુ, જન્મ-મરણના ચક્રાવામાંથી છૂટવા માટે નિષ્ઠાપૂર્વક પ્રયત્ન કરવાનું માત્ર મનુષ્યયોગિમાં જ શક્ય છે. કારણ કે, પરમાત્માએ કૃપા કરી માત્ર મનુષ્યને જ વિચારવાની, સમજવાની શક્તિ આપી છે. તેવી શક્તિ પશુપક્ષીને નથી આપી. તેથી મનુષ્ય આ વાતને બરાબર સમજીને તે રીતનું જીવન જીવે તો ઉત્તમ છે અને ન જીવે તો તે પશુપક્ષી સમાન છે. પરમકૃપાળુ પરમાત્માની કૃપાથી

જીવનપાથેય એવા સુંદર અમૂલ્ય સત્સંગનો લાભ લઈ રહ્યા છીએ. એવી પ્રાર્થના કરીએ કે, પરમાત્માની, ગુરુસંતોની કૃપા સૌ કોઈ ઉપર સતત વરસતી રહે કે જેથી વધુને વધુ આવો લાભ લઈ શકાય. કલ્યાણપથમાં જલદી આગળ વધાય, જીવનમાં સુખ-શાંતિ પમાય. જોકે આપણી ઉપર ગુરુસંતો તો સતત કૃપા વરસાવતા જ હોય છે. તે તો તેમનો સ્વભાવ છે. પરંતુ, તે કૃપાને આપણે ઓળખી ન શકીએ, અનુભવી ન શકીએ, આપણને તેની ખબર જ ન પડે, તો આપણે કમનસીબ. સમજવા માટે આપણે આપણી દૃષ્ટિને - સમજને કેળવવી જોઈએ. તો જ, આપણને તેની ખબર પડે. આપણું જીવન સુખ-શાંતિથી હર્યુભર્યું હોય. ગુરુસંતોની કૃપા થકી સુખ-શાંતિપૂર્વક જીવતા હોઈએ, પરંતુ તે કૃપાની આપણને ખબર જ ન પડે; આપણે તો બસ અહંકારમાં જ રાયતા રહીએ; અને આ જે કાંઈ સુખશાંતિ હું ભોગવી રહ્યો છું તે મારી પોતાની આવડત, હોશિયારીથી પ્રાપ્ત થયાં છે. તો પછી આ દુનિયામાં આપણા જેટલું કમનસીબ બીજું કોણ હોઈ શકે? કોઈ જ નહીં. તો, સૌ કોઈએ એ વાતની સતત કાળજી રાખવાની છે કે આપણી ઉપર જે કૃપા વરસી રહી છે તેને સમજવાનો, અવલોકન કરવાનો પ્રયત્ન કરીએ. એવી સમજણ કેળવવાની છે કે જે કાંઈ સુખ-શાંતિ અત્યારે જીવનમાં છે તે કેવળ આપણા પોતાના પુરુષાર્થથી નથી, પરંતુ તે સઘળું તો આપણી ઉપર વરસી રહેલી પરમાત્માની, ગુરુ-સંતોની અહેતુકી કૃપાનાં ફળસ્વરૂપ છે. તો, આવા પ્રસંગે સૌ ભેળા થઈને આધ્યાત્મિક સાત્ત્વિક સત્સંગરૂપી આનંદનો લહાવો લઈએ છીએ. પરમાત્માને પ્રાર્થના કરીએ કે આવા સત્સંગરૂપી આનંદનો લહાવો અમને સતત મળે.

ફરીફરી સર્વેને વંદન-અભિનંદન - આશિષ.

સત્યધર્મ ગુરુદેવની જય. સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને એમની જય તો જ આપણી જય.

સર્વેને જયનારાયણ - જય ઓમ્ ગુરુદેવ.

ઓમ્ ગુરુ ઓમ્

અમને વેલેન્ટાઈન ડે શું છે તે ખબર નથી, પણ...

૭૬ વર્ષના લગ્નજીવનમાં ક્યારેય ઝગડો નથી થયો.

૯૦ વર્ષીય હરનારાયણ જોષીએ વેલેન્ટાઈન ડેના દિવસે તેમનાં લગ્નને ૭૬ વર્ષ પૂરાં કર્યાં છે. ૧૪ વર્ષની ઉંમરે હળવદમાં ૧૯૩૬માં ગોદાવરીબહેન સાથે લગ્ન કર્યાં હતાં.

૯૦ વર્ષીય હરનારાયણ જોષી લગ્નજીવનનાં ૭૬ વર્ષ વેલેન્ટાઈન ડેના દિવસે પૂરાં કર્યાં. હરનારાયણ જોષી કહે છે કે મારા જીવનમાં તો રોજ વેલેન્ટાઈન ડે હોય છે, કારણ કે મારી સાથે મારી પત્ની છે, મારાં બાળકો છે. મારાં મેરેજ તો એરેન્જ મેરેજ હતાં. એ સમયે વેલેન્ટાઈન એટલે શું એની કોઈ ચર્ચા પણ નહોતી થતી. આ તો હાલના યંગસ્ટર જે પ્રકારે વેલેન્ટાઈન ઊજવે છે, તેમ હું પણ મારી પત્નીને વેલેન્ટાઈનમાં ગિફ્ટ આપું છું.

હરનારાયણ જોષી અને ગોદાવરીબહેન ૯૦નાં થયાં, છતાં પણ તેમની હેલ્થ જોતાં લાગે છે કે આજે પણ આ કપલ યંગસ્ટરને શરમાવે... હરનારાયણદાસ કહે છે કે, હું નિયમિત ૨૦થી ૩૦ મિનિટ યોગા અને પ્રાણાયામ કરું છું. સાદો ખોરાક અને એકથી બે કિ.મી. બગીચામાં ચાલવાનો નિત્યક્રમ છે. હરનારાયણદાસને એક પુત્ર જે મુંબઈમાં છે અને ચાર દીકરીઓ છે. હાલ તેમની દિકરી સાથે આંબાવાડીવિસ્તારમાં રહે છે. ૧૧ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૨૨માં હળવદમાં જન્મેલા હરનારાયણ જોષી ૧૪ વર્ષની ઉંમરે ૧૯૩૬માં વેલેન્ટાઈન ડેના દિવસે જ ગોદાવરીબહેન સાથે લગ્નગ્રંથિએ જોડાયા હતા. જોકે એ વખતે વેલેન્ટાઈન એટલે શું તેવી કોઈને ખબર ન હતી. જ્યારે હરનારાયણદાસ અમદાવાદ આવ્યા ત્યારં અમદાવાદની ધમધમતી કાપડ મિલમાં સિનિયર ક્લાર્ક તરીકે જોડાયા અને સાથે સાથે તેમનાં પત્નીએ પણ તેમની સાથે ખત્મે ખત્મો મિલાવી નાનાં મોટાં કામ તેઓ પણ કરવા લાગ્યાં હતાં.

ગોદાવરીબહેન કહે છે કે, જ્યારે હું નાની હતી

ત્યારે તેમની સાથે લખોટીગેમ પણ રમતી હતી. આજે પણ અમારા મેરેજના ૭૬મા વર્ષે એ વાતો તાજી છે. મેં જ્યારે લગ્ન કર્યા ત્યારે ૧૩ વર્ષની હતી. જોકે અમારી સગાઈ તો સાતઆઠ વર્ષનાં હતાં ત્યારે થઈ ગઈ હતી. અમે બન્ને પાસેપાસેના ગામોમાં રહેતાં હતાં. રમતાં રમતાં હું પણ ઘણું ચીટિંગ કરતી જ્યારે સમજણ આવી ત્યારે ખ્યાલ આવ્યો કે હું જેમની સાથે રમું છું તેની સાથે જ મારાં લગ્ન થવાનાં છે.

(તા. ૧૪-૨-૧૨ના ગુજરાત સમાચાર (Plus)માંથી સાબાર)

માતા અને પિતા બનતાં પહેલાં તેને લગતી પુષ્કળ યોગ્યતાઓ પ્રાપ્ત કરવી પડે. જેઓ તે યોગ્યતાઓની પરીક્ષામાં પાસ થાય તેને જ પરણવાની અને સંતાન ઉત્પન્ન કરવાની સ્વીકૃતિ મળે તેવી સમાજની વ્યવસ્થા હોવી ઘટે.

-: પત્રાંધ :-

રમેશભાઈ ઓઝા (ભાઈશ્રી)
સાંદીપની વિદ્યાનિકેતન, પોરબંદર

॥ શ્રી હરિ: ॥

॥ સુફલ મનોરથ હોઉ તુમ્હાર ॥

પ્રિય સ્વજન,

જયશ્રી કૃષ્ણ.

આપકે યહાં હો રહે મંગલ પ્રસંગ પર હાર્દિક અભિનંદન ઔર હૃદય કી શુભકામના.

આશિષ.
ભાઈ.

अश्वर का बोधक (नाम) प्रणव/ओम् है ।

(समाधिपद के पुनो का वाचकप्रणव)

- (२४) क्लेश, कर्म, कर्मफल और वासना जिसमें नहीं है जैसा पुरुषविशेष/चेतनविशेष अश्वर है ।
- (२५) अश्वर संपूर्ण सर्वज्ञ है ।
- (२६) अश्वर पूर्वकाल के गुरुओं के भी गुरु है और काल की मर्यादा से (जन्म-मृत्यु से) पर है ।
- (२७) अश्वर का नाम प्रणव/ओम् है ।
- (२८) अर्थ के चिन्तन सहित ओम् का जप करना ।
- (२९) चिन्तन सहित जप करने से अन्तरायों का अभाव और आत्मसाक्षात्कार होता है ।

● दृष्टना उद्देशो :-

(१) सार्वव्यापक परम सूक्ष्म चेतन तत्त्व के जेनु नाम प्रणव (ओम्-ॐ) छे तेनी प्रतीति जदुषनसमाजन कराववा प्रयत्न करवो. (२) 'योग'नो प्रचार, प्रसार अने संशोधन करवा प्रयत्न करवो. (३) समाजनु नैतिक धोरण ठीयुं लाववा माटे आध्यात्मिक ज्ञाननो साहित्य द्वारा प्रचार अने प्रसार करवानो प्रयत्न करवो. (४) आ उपरांत 'जदुषनहिताय-जदुषनसुजाय'ने लगतां कार्यो जेवां के केजवणी, तणीनी सारवार वगेरे करवा माटे प्रयत्न करवो.

Registrar of News Papers of India under Regd. No. 48770/90
L-5/131/QTY/34/90-91

To,

LM-1792 JAVA P
BHAVESHBHAI J. RAVAL
I/A, KARNAVATI APT.,
GANESH GALLI, NR. DAXINI SOCI.,
MANINAGAR,
AMDAPVAD 380008

ગાંધી સંસ્થાનુક તથા ઓરિયાન્ટલ ડાસી

પ.પૂ. ગુરુદેવ શ્રી યોગભિક્ષુજી

PRINTED & PUBLISHED BY

Dr. S. S. Bhikshu for

AUMGURU PREMSAMARAPANDHYANBHIKSHU PARIVAR TRUST

(Reg. No. E/4416 Date 11-5-81)

From : 3/B, Palladnagar Society, Narangpur, Ahmedabad.

Printed at : Shree Graphics, Navrangpur, Ahmedabad.

Hon. Editor : Naishadh Vyas

I.T.Exe. DIT (E)/80G(5) / 252 / 2008-09 (Up to MARCH-2013)

લવાજમ દર :-

ત્રિવાર્ષિક સભ્ય (ભારતમાં)...	રૂ. ૧૦૦-૦૦
આજીવન સભ્ય (ભારતમાં)...	રૂ. ૫૦૦-૦૦
વાર્ષિક સભ્ય (પરદેશમાં)	\$ ૧૫-૦૦
આજીવન સભ્ય (પરદેશમાં)...	\$ ૧૧૫-૦૦

લવાજમ મોકલવાનું તથા
“રતમ્બરા”ને લગતો પત્રવ્યવહાર
કરવાનું સ્થળ :-

- (૧) ડૉ. સોમાભાઈ એ. પટેલ
૩/બ, પલિયડનગર
સેન્ટ એવિયર્સ હાઈસ્કૂલ રોડ,
નારણપુરા અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૧૩
- (૨) જૈષ્ઠિભાઈ સી. વ્યાસ
“સ્વામ્રય”,
૩. ગંગાધરા સોસાયટી,
રામબાગ પાછળ, મસિનગર,
અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૦૮

સૂચના :-

- (૧) લવાજમ ચેક દ્વારા અથવા મનીઓર્ડર દ્વારા “ઓ. પ્રે. પ. ટ્રસ્ટ” ના નામે મોકલું. સાથે આપનું પુરું નામ, સરનામું શુદ્ધ અક્ષરોમાં લખી મોકલવું.
- (૨) જે સભ્યના રહેઠાણનાં સ્થળ બદલાયાં હોય તેમણે તેમના નવા રહેઠાણનું પૂરું સરનામું લખી મોકલવું જેથી વ્યવસ્થાપકોને અંક મોકલવામાં સરળતા રહે.

પ.પૂ. ગુરુદેવ શ્રી યોગભિક્ષુજી
સાથેનાં સંસ્મરણો તથા પ્રેરક
પ્રસંગો આવકાર્ય છે.